

*Ferencsik János Zeneiskola -
Alapfokú Művészeti Iskola
Balatonfüred, Ady Endre u. 13.*

PEDAGÓGIAI PROGRAM

A művészeti nevelés és tehetséggondozás a zene eszközeivel

TARTALOMJEGYZÉK

Az intézmény legfontosabb adatai az alapító okirat alapján.....	4
Bevezetés.....	4
Helyzetelemzés.....	4
A zeneiskola története.....	4
Az iskolai munka tárgyi és személyi feltételei.....	5
Az iskola szerepe a város életében.....	6
Kapcsolataink.....	8
Jövönkről.....	8
NEVELÉSI PROGRAM.....	9
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	9
A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai.....	10
Zeneiskolánk oktatás-nevelési céljai.....	10
Fejlesztési koncepciónk.....	11
A zeneiskola oktatási céljai korosztályokra bontva.....	12
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos kapcsolatok pedagógiai feladatok.....	12
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	13
Az alkalmassági vizsga szabályai.....	13
A felvételi- alkalmassági meghallgatás követelményei:.....	13
A felvételre és az átvételre vonatkozó szabályok.....	14
A tanulmányok alatti vizsgák.....	14
A magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	15
A tehetséggondozás feladatai.....	15
Felzárkóztatás.....	16
A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	16
A pedagógusok felad.....	16
Osztályfőnöki feladatok a művészeti iskolában.....	17
A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái, rendje.....	18
A választott kerettanterv megnevezése	18
A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	18
A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a szorgalom minősítésének elvei.....	19
Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje.....	19
Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli, szóbeli és gyakorlati feladatok meghatározásának elvei és korlátai	20
A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	20
A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	21
A jutalmazások formái.....	21
Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	21
Záradékok.....	21
HELYI TANTERV.....	22

Választott kerettanterv.....	22
A zeneiskola helyi sajátosságainak szabályzása, bekerülés a zeneiskolába.....	22
A felvételi meghallgatás követelményei.....	22
Követelmények, előírt tananyag.....	23
Magasabb évfolyamra lépés feltételei.....	23
Az ismeretek számonkérésének követelményei, formái.....	24
A beszámoltatás formái.....	24
A tanuló teljesítménye értékelésének formái.....	24
Az értékelés szempontjai.....	24
Az osztályzás tartalmi megfogalmazása.....	24
A szakmai fejlesztés irányai.....	25
Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói.....	25
A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai.....	26
Művészeti ágak, azon belül tanszakok megnevezése.....	26
Óratervek.....	27
Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök	33
A tanuló tanulmányi munkájának értékelési módja.....	33
A zongora tanszak helyi tanterve.....	34
A vonós tanszak helyi tanterve.....	38
A fűvós tanszak kiegészítő helyi tanterve.....	44
A szolfézs tanszak kiegészítő helyi tanterve.....	49
A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	57
A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei.....	57
A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai, meghatározásának módja..	57
A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak.....	57
A vizsgák ideje.....	58
Előrehozott vizsga.....	59
A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés.....	59
A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése.....	59
Záró rendelkezések ,melléletek.....	60

Az intézmény legfontosabb adatai a szakmai alapidokumentum alapján:

Az intézmény neve: Ferencsik János Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézmény székhelye és címe: 8230 Balatonfüred, Ady Endre u. 13.

A telephely címe: 8229 Csopak, Kossuth L. u. 106.

A telephely létrehozása: 2016 .

Az intézmény működési köre: Balatonfüred város és a kistérséghez tartozó települések

Szakágazat: 091240a01 Alapfokú művészetoktatás - zeneművészet

OM azonosító: 040149

TEAOR száma: 091240a01 Alapfokú művészetoktatás-zeneművészet

Alapító: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Fenntartó: Balatonfüredi Tankerületi Központ, 8230 Balatonfüred, Ady u. 12.

A szakmai alapidokumentum azonosító száma: KIR/10664-1/2021

A szakmai alapidokumentum kelte: (utolsó módosítás): 2021.09.01.

Bevezetés

A zenetanulás, mely a személyiségre elsősorban emocionálisan hat, rendkívül kedvezően befolyásolja az intellektuális agyi képességeket és a koncentrációképességet is. Ezt a tényt pszichológiai vizsgálatok igazolják.

Az ember személyiségét a lényé legmélyén érintő zene megismerése utat mutat az igaz értékek felismeréséhez. Élményszintű tanításával, a legegyszerűbb rendtől, a ritmustól a legbonyolultabb, mindent egységbe foglaló rendhez, a harmóniához juttathatjuk el a zenét tanuló gyermekeket. Mivel a zene tartalmilag és formailag maga kínálja fel a mindenség megismerésének lehetőségeit, feladatunk az, hogy a művészet titkait a legtermészetesebb módon és legélményszerűbben tárjuk növendékeink elé.

Célunk az, hogy megtartva a hagyományos zenepedagógia minden értékét, ám éltetve a gyermekeket túlhajszoló eredményközpontúságot, olyan módszereket alkalmazzunk napi munkánkban, melyek a zenével mint művészi eszközzel a zenét tanuló gyermek teljes személyiségére hatnak, jó irányba vezetve őket.

Helyzetelemzés

A zeneiskola története

Városunk központjában, az Ady Endre utcában a Városháza és a Katolikus („Piros”) templom mellett található a Ferencsik János karmesterről, Balatonfüred első díszpolgáráról elnevezett zeneiskola. Az épületet az 1785-1787 közötti években Pálóczi Horváth Ádám építtette, mely 2011-ben nyerte vissza eredeti szépségét.

Az iskola 36 helységgel rendelkezik, melyek között 15 tanterem, kamaraterem, díszterem, tanári szoba és iroda is megtalálható.

A tanítás délután történik, mivel növendékeink délelőttönként általános, illetve középiskolai oktatásban vesznek részt. Iskolánkban a hangszer a „fő” tantárgy, melléktárgyként szolfézs, zeneirodalom, kamarazene, ének és zenekar szerepel.

Maximálisan 350 tanuló, 15 főállású, 1 óraadó tanár irányításával tanulja, gyakorolja a zenei ismereteket.

A zeneiskola növendékei elsősorban Balatonfüred város iskoláskorú (6-22 éves) tanulóiból tevődnek össze, de természetesen a város vonzáskörzetéből is járnak hozzánk zenét tanulni vágyó fiatalok.

Jelenleg az alábbi településekről vannak növendékeink: Balatonszőlős, Pécsely, Vászoly, Dörgicse, Balatonudvari, Örvényes, Balatonakali, Révfülöp, Tihany, Csopak, Alsóörs, Aszófő, Felsőörs.

2002-től iskolánk csopaki telephellyel is rendelkezik az alábbi tanszakokon: szolfézs, zeneirodalom, fafúvós, cselló, ütő, gitár, zongora.

Iskolánk rézfúvós, vonós kamaragyüttessel, fúvószenekarral, vonószenekarral és 2001 ősze óta énekkarral rendelkezik, melyek külföldön és itthon öregbítik országunk, városunk hírnevét.

Évente három, a város kulturális életében is jelentős hangversenyt tartunk, október 1-én a ”Ferencsik János Emlékhangversenyt”, ahol vendégművészek működnek közre, januárban iskolai zenekarok újév köszöntő hangversenyét, tavasszal pedig növendék – hangversenyt a legjobb növendékek és az iskolai művészeti csoportok részvételével. Emellett decemberben Adventi hangversenyt, februárban a Farsangi (tanári) hangversenyt a Szülői Munkaközösség támogatásával közösen rendezzük meg.

Az iskolai munka tárgyi és személyi feltételei

Tárgyi feltételek

Az iskola hangszerállomány megfelelő szintű. Mennyiségileg kielégítő a hangszerek száma.

Minőségi pozitív változást az országosan meghirdetett hangszercsere program és selejtezés tette lehetővé.

A kottatár felszereltsége elfogadható, bővítését az elmúlt években más iskolákkal történő cserékkel, ajándékba kapott kottákkal oldottunk meg. A gyakorlatban a tanár saját kottakészletével dolgozik.

Személyi feltételek

Jelenleg az oktatást 16 fős tanári álláskeret biztosítja, amiből 15 betöltött. Az oktatás zavartalan működéséhez 1 fő iskolatitkár, 1 gondnok és 1 hivatali segéd személyzet járul hozzá.

A teljes alkalmazotti létszám jelenleg 18 fő és 1 óraadó kolléga.

Iskolánkban választható hangszerek, kötelező vagy kötelezően választható tantárgyak:

- zongora,
- vonósok: hegedű, cselló
- gitár,
- fafúvósok: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon,
- rézfúvósok: trombita, vadászkürt, tenorkürt, baritonkürt, harsona, tuba,
- ütő
- különböző hangszer összeállítású kamaracsoportok,
- magánének,
- előképző és szolfézs,
- zeneirodalom
- vonószenekar, énekkar, fúvószenekar.

Az épület felújítása 2011-es évben megtörtént mindannyiunk nagy örömeire. A műemlék jellegű iskola épület tulajdonosának nemcsak a belső tartalmi munkára, hanem a vonzó környezetre is nagy hangsúlyt kellett fektetnie. A város szűkülő anyagi lehetőségeire tekintettel az épület felújítása elsősorban pályázati lehetőségek megragadásával vált valóra. Erről 2006. áprilisában döntött Balatonfüred Város Képviselő-testülete – a pályázat sikeres lett, amihez jelentősen hozzájárult az Önkormányzat áldozatkész munkája, támogatása, s ezzel egy megszépült kastélyban folytatódhat a gyermekek zenei nevelése.

Az újjávarázsolt iskolában most már lehetőség nyílt egy zenei kulturális, művészeti bázisra, ahol több tanteremmel, kisebb hangversenyeket, irodalmi esteket, könyvbemutatókat, kiállításokat meg lehet

tartani. Sajnos zenekarainknak próbaterem kialakítására nem alkalmas az épület akusztikája, teremméretei, ezért próbáinkat továbbra is az épületen kívül kell megtartanunk. A szépen felújított iskolában nagyon jól elfér egymás mellett minden művészeti ág, irodalom, zene, képzőművészet. Erre a tanévben már több példa is volt (könyvbemutatók, szakmai napok, kiállítások, neves művészek koncertjei). A nyár folyamán közös zenei tábor rendezünk a Zeneakadémiával. Az iskola, „A KASTÉLY” parkja kiválóan alkalmas nyári rendezvények megtartására (zene, irodalom, képzőművészet, tánc), mely rendezvényekkel a felső városrészt is be tudnánk vonni a nyári idegenforgalom kulturális vérkeringésébe.

A szakirányú hangszeres és elméleti képzést az intézményvezető és a tanszakvezetők fogják össze.

A tanulói létszám az elmúlt öt évben átlagosan minden tanévben 300 fő körül mozgott.

A tanszakokon megfelelő képzettséggel rendelkező, szakmailag jól felkészült nevelők oktatnak. A pedagógusminősítési eljárásra illetve minősítési vizsgákra jelentkező pedagógusaink sikeresen jelentkeztek. Az utóbbi évek alatt 3 kolléga mester szakon diplomát szereztek, 2 kolléga mesterpedagógus lett. Mindezt bizonyítják a megyei, regionális, országos versenyeken elért helyezések, minősítések. Az utóbbi években több fiatal (pályakezdő) kezdte meg tanári pályáját iskolánkban, így a tantestület kissé fiatalodott. Öröndetes, hogy tanszakainkon a minőséget tekintve egyenletes a színvonal. Az energikus, szakmailag jól képzett tanárok munkájának legjobb bizonyítéka a kamarazenekarok megalakulása.

A zongora, szolfézs-ének tanszakokon a megszokott létszámban, szakmai színvonalon folyik az oktatás. Dinamikus fejlődésnek indult a fúvós és az ütős oktatás is. Több növendékünk is választotta ezeket a hangszereket további zenei pályájaként.

A vonós tanszak létszámát tekintve az elmúlt években stabilizálódott. a szakmai sikerek oka a tanszakon tanító hegedű- és csellótanár elszántságának és folyamatos önképzésének köszönhető.

Az iskola szerepe a város életében

„A zene felszabadító hatása az általános intelligenciára nyilvánvaló. Most értjük miért volt a görög nevelésben központi helye.

Tapasztaljuk egyértelműen kedvező hatását az összes közismereti tárgyra.

Nyelvet, helyesírást könnyebben tanul a vájt fülű.

Élő nyelvünk eldurvult, mert nincs kiművelt hallásunk.”

Kodály Zoltán

Zeneiskolánk profilja a klasszikus zene oktatása. Emellett más, a zenéhez, művészethez közel álló egyéb kulturális tevékenységet is folytat.

Tanáraink, tanulóink rendszeresen részt vesznek a város kulturális rendezvényein. Fellépnek különféle szervezetek, cégek, egyesületek, intézmények által szervezett programokon. Állandó szereplői a testvérművészet, képzőművészet kiállításainak. Növendékeink közreműködnek anyaiskolájuk kulturális bemutatóin, zenés hangszeres produkciókkal.

A növendékhangversenyeken kívül – amelyek elsősorban a hangszeres munka velejárói, a szülők mellett bármely zenét szerető érdeklődő előtt nyitva állnak – saját szervezésű koncerteket, koncertsorozatokat létrehoztunk már eddig is. Válaszható iskola lévén, különleges hangsúlyt kell, hogy kapjon a tanév feladatai között az utánpótlás „tervezése”. Beiskolázási időszakunkban – április, május környékén – egyre intenzívebb programsorozatokkal jelenünk meg. Az összes általános iskola alsó tagozatos növendékét és az óvodák nagycsoportosait meghívjuk szervezett formában iskolánk dísztermébe, ahol az utóbbi három évben már jól bevált, élőzenei produkciókat nézhetnek, hallgathatnak.

A város hangversenyéletének régóta elismert színtöltője, tanáraink évente megrendezésre kerülő Tanári hangversenye. A tanév legeredményesebben teljesítő tanulói közül kerülnek ki az Évvégi Növendékhangverseny szereplői.

Iskolánk múltjából fakadóan is a klasszikus zene oktatásának otthona. A tanított hangszerek kivétel nélkül a szimfonikus zenekarban használatosak. Ez meghatározza a tanítás alapanyagául szolgáló zene jellegét is. Ez a muzsika nagyrészt az európai műzene legértékesebb alkotóit és alkotásait öleli fel a zenei barokktól a XXI. század zenéjéig. Kisebb részt pedig a barokk előtti zene, a reneszánsz kor ill. napjaink zenéjét jelenti. Nagyon fontosnak tartjuk a magyar népzene, ill. annak műzenébe oltott kincseinek tanítását is. A zenei közízlést – lehetőségeink szerint a jövőben is – e muzsika népszerűsítésével kívánjuk fejleszteni, elmélyíteni, de nem zárkózunk el az értékes populáris zene használatától sem.

Tanáraink végzettségüket tekintve szakirányú főiskolai, ill. egyetemi végzettséggel rendelkeznek és megbízható, jó oktatói hangszereiknek.

Meghatározó szerepe van a zenetanulásban a tanár-növendék viszonyoknak. Az oktatási-nevelési célok megvalósításának egyik legfontosabb elemének tartjuk a tanár egyéniségét.

Lehet egy tanár kiválóan felkészült, lehet virtuóz, osztályon felüli muzsikus, ez mind nem sokat nyom a latba, ha a növendékben nem tudja felkelteni az érdeklődést, nem tudja rávenni figyelmes és rendszeres gyakorlásra, a zenei megvalósításban nem tudja kialakítani a szebbre- jobbra törekvés igényét..

A zenetanítás nemcsak a zene tanításában merül ki: a ritmus, dallam, harmónia tanításában. Ennél több kell, hogy legyen komplexebb és lélekformáló. Az utóbbi tényező a görögök óta nyilvánvaló – sőt az ősi idők óta észrevételezett fontosságú. A komplexitást a társzművészetek, irodalom, építészet, képzőművészet bevonásával oldhatjuk meg.

Ezen kívül – már a kezdetektől a fentiekén kívül – történelmi utalásokkal kell alátámasztani az adott tanítani valót. Stíluskorszakokat magyar és egyetemes történelemmel és történésekkel kell kiteljesíteni.

„Próbáljuk meg az ifjúságot jó zenére tanítani, amilyen korán csak lehet. A zene elemei külön-külön is értékes nevelő eszközök. A ritmus figyelmet, koncentrációt, határozottságot, beidegző képességet fejleszt. A dallam az érzés világát nyitja meg. Az erő fokok változása, a hang színe: hallásszervünk élesítője. Az ének végül oly sokoldalú testi működés, hogy testnevelő hatása is felmérhetetlen, - ha tán valakinek a léleknevelés nem volna fontos.”

Kodály Zoltán

Végezetül a tanár-növendék viszonyban a tanár egyénisége azért is fontos, hogy mennyire érdeklődő személyesen is érdeklődik-e növendéke egyénisége iránt. Ne csak az legyen a fontos, megtanulta-e az aznapi feladatot, hanem az ember is érdekelje, mintegy szerető anyát, apát.

Míg az óra előtt előkészíti hangszerét növendékünk el ne mulasszuk megkérdezni – főleg ha lógó orral jön az órára – hogy milyen napja volt délelőtt az iskolában? Ha gondterhelt, mi bántja? Így tudunk lelket vizsgálva, lélekre hatva oktatni-nevelni.

A zenetanításunk szólóhangszer dominanciájú. Ez természetes is, hiszen hangszeres órán a növendékek egyedül, szólistaként muzsikálnak. Ezt ellensúlyozandó nagy figyelmet fordítunk a társas zenélés, az együtt muzsikálás különböző formáira. Elsősorban a vonós- fúvószenekari és énekkari munkára gondolunk, de szinte ugyanilyen fontos a kisebb kamaragyüttesekben végzett munka is.

Kétségtelen, hogy a zenekari munka és a kamarazene az egyéni hangszeres tanítástól eltérő jellegű és bizony nehezebb munkát jelent, viszont a végeredmény teljesebb élményt nyújthat gyermeknek, tanárnak és hallgatónak egyaránt.

Egykori és mai növendékeink közül sokan tagjai a város több amatőr zenei művészeti csoportjának, nevezetesen a Városi Fúvószenekarnak, a Városi Vegyeskarnak, de az egyházi kórusokat sem szabad kifelejteni. Az ott folyó elismerésre méltó munkával, az együttesek hangversenyein való részvétellel tevélegesen is hozzájárulunk a város zenei életéhez. Ezt a szép és nemes hagyományt a jövőben is segíteni szeretnénk. Számunkra a legnagyobb elismerés, ha a nálunk megszerzett hangszeres és zenei tudást a későbbiekben saját elhatározásból, kedvtelésből is hasznosítják egykori tanítványaink.

Kapcsolataink

Intézményünk jó kapcsolatot ápol fenntartónkkal a Balatonfüredi Tankerületi Központtal, a tankerület vezetőjével illetve napi operatív feladatok megoldásában résztvevő valamennyi tankerületi dolgozóval. Továbbra is hagyományosan jó kapcsolatokat ápolunk Balatonfüred Város Önkormányzatával, a Lipták Gábor Városi Könyvtárral a Füredkult Nonprofit Kft-vel és a Városi Művelődési Osztállyal. Az önkormányzat általa szervezett ünnepélyeken, megemlékezéseken gyakran lépnek fel iskolánk tanárai, növendékei. Az iskolai hangversenyek és hagyományos rendezvényeink egy része túlnő a szorosan vett iskolai munkán: a város közművelődésének szerves részét jelentik.

A szülőkkel rendszeresen találkozunk, kapcsolatunk élő és naprakész, tanszaki hangversenyeket mindig szülői értekezlettel kötjük össze. A Szülői Munkaközösség választmánya rendszeresen segít rendezvényeink lebonyolításában. A Balaton-Part Zenekultúrájáért közhasznú Alapítvány nagymértékben segíti munkánkat, támogatása nélkül a zenei versenyeken, táborokon való részvételeink kérdésesek lennének.

A nevelő és oktatómunka segítésére az intézmény működésében érdekelt együttműködésének előmozdítására iskolaszék működik.

Szoros együttműködést alakítottunk ki a város és a környékbeli iskolákkal is, amelyekből nagyobb létszámban tanulnak gyermekek intézményünkben. A városi középiskolákkal jó a kapcsolatunk, a Helikon ünnepségekre jelentkező középiskolás tanulók felkészítésében rendszeresen részt veszünk.

A megye zeneiskolaival szoros kapcsolatokat ápolunk, rendszeresen veszünk részt egymás rendezvényein, versenyein.

Az országos szakmai szervezetekkel a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségén (MZMSZ) keresztül tartjuk a kapcsolatot.

Jövőről

Jövőbeni munkánkat nagyban befolyásolhatja az iskolánk iránt érdeklődő gyermekek számának alakulása.

Abban a társadalomban, ahol a meglévő vagy megszereshető anyagi javak a jólét határozza meg az emberek gondolkodását, természetesen visszaszorulnak olyanok, mint szellemi érték, művészet, kultúra, zene.

Természetesen a mondás, hogy a „tudás hatalom” még igaz, de nem szinte kizárólag a pénzre, anyagi értékekre lefordítható tudás a fontos, és valljuk be a zenei műveltség – kevés kivétellel – nem ilyen tudás, ismeret.

Bízunk abban, hogy a befektetett munkánk, előre tervezésünk, lehetőségeink kihasználása meghozza gyümölcsét, így a jelenlegi növendék létszám megtartása reálisnak látszik.

Olyan munkát kell végezni, amely színvonalas, de egyben vonzó, érdekes, élményt adó elfoglaltságot jelent a kötelező általános iskolai munka mellett. Ma ez korántsem könnyű feladat, hiszen a gyermekek kötelező iskolai leterheltsége nagyon megnőtt. Ezért különösen fontos az élményt adó zeneiskolai munka előtérbe helyezése a csak követelő, számon kérő iskolával szemben.

„Mit kellene tenni? Úgy tanítani az éneket és a zenét, hogy ne gyötrelmem, hanem gyönyörűség legyen a tanulónak, s egész életére beleoltsuk a nemesebb zene szomját.”

Kodály Zoltán

Ezért helyezzük programunkban nagy hangsúlyt a közös muzsikálás különböző formáira és olyan szereplési lehetőségek kialakítására, ahol növendékeink szívesen, örömmel bizonyíthatják tudásukat.

Emellett meg kell őriznünk oktatásunk színvonalát, az iskola köznevelési intézmény jellegét is. Nem engedhetjük meg, hogy klubfoglalkozás szintjére süllyedjen a zeneiskolai tevékenység. Kell, hogy legyen tehát elvégzendő anyag, osztályozás, vizsgák, természetesen az adott gyermek képességeinek figyelembevételével, rugalmasan kialakítva.

Egy dologban nem lehetünk elnőzőek! A rendszeres otthoni gyakorlást meg kell követelnünk növendékeinktől. Meg kell értetnünk a gyerekekkel ill. a szülőkkel, hogy következetes gyakorlás nélkül – a legjobb tanterv, a legfelkészültebb tanár, a tökéletes körülmények és tehetséges növendékek ellenére – sem lehet kellő eredményt elérni.

Nevelni a szó valódi értelmében pedig csak oly módon lehet, ha a nevelő a neveltjére, mint a teljes emberré válás lehetőségét magába rejtő egyénre tekint. Ha a tanítványaiban nem csupán leckék felmondóját, tanulmányi versenyek potenciális győztesét, koncerttermek jövődó sikeremberét látja. A gyermek e felfogásban nem egyszerűen memorizálásra beprogramozható finom gépezet, hanem test-lélek-szellem bonyolult egysége. Élmény, játék, kreativitás, tanulói aktivitás – ezek a kulcsfogalmak Kodály pedagógiai írásainak is.

NEVELÉSI PROGRAM

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

„Mi is tehát a zene hivatása?

A világegyetem örök harmóniáját tükrözni és hirdetni az embereknek, hogy megtanuljanak beilleszkedni. Mert ebben a háború rettentő hangzavarának nincs helye. A világmindenség egy nagyszerűen működő gépezet, csak az ember rontja el újra a ráeső részt.

A zene célja, hogy táplálkozzunk vele. A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be.

A zene rendeltetése: belső világunk jobb megismerése, felvirágozása és kiteljesedése.”

Kodály Zoltán

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

2. Zeneiskolánk nevelési-oktatási céljai

Milyen a jó zeneiskola? Mitől válhat sikeressé? Milyen zeneiskolába járnak szívesen a gyerekek? Mit várnak el a zeneiskolától a szülők? A felsorolt néhány – és további sok-sok hasonló – kérdésre nem könnyű a válasz. Ezelőtt néhány évtizeddel, talán sokkal egyszerűbben lehetett válaszolni az előbbi kérdésekre. „A jó zeneiskola az, ahol tisztességesen megtanítják egy adott hangszeren való játékra a tanulót.”

Ma, a XXI. század elején nem ennyire egyszerű a helyes és igaz válasz megfogalmazása. Összetettebb igényeket kell kielégítenie napjaink zeneiskolájának és a helyes üdvözítő utat bizony egyre nehezebb megtalálni.

Egy jó, sikeres zeneiskolának többet kell nyújtania a szigorúan vett szakmai munkánál. Ez az alap, ami szinte természetes, de ezen túl az iskola így a zeneiskola is egy közösséget, jellemet formáló intézmény is egyben. Oktat, tanít és – ami a legfontosabb – nevel. Ezt a jogalkotók is így gondolták és a Köznevelési törvény létrehozásával többek között azt a szándékot is ki kívánták fejezni, hogy a közoktatásban erősödni kell a nevelés szerepének. A zeneiskolák eddig is messzemenően megfeleltek ennek az igénynek. Hiszen a zeneiskolai hangszeres órákon, mivel egyéni oktatás folyik, a tanár egy időben csak egy tanulóval foglalkozik. Így kialakulhat egy közvetlen tanár-tanuló kapcsolat, amely a szakmai munka mellett nagyon fontos, hasznos.

Ma, amikor a család – mint a legfontosabb emberi közösség – lassan elveszíti funkcióját, egy jó zeneiskolai pedagógus munkájával, sok tekintetben képes ellensúlyozni ezt.

Többször visszatérő kérdésként fogalmazódik meg az alapfokú zeneoktatásban: Mi a fontosabb, mi az, amely előbbre visz, mely tanári hozzáállás a helyes? A lehető legmagasabb szint elérésére törekedve kell tanítani növendékeinket? A zenei versenyeken a legjobb helyezés megszerzését kell kitűzni célul? Vagy eltekintve ezektől, arra törekedni, hogy szeresse a muzsikát a zeneiskolába járó? Természetesen mindkettő cél – és az odavezető út – is fontos. Ebben az esetben is – mint olyan sokszor az életben – az arányok helyes megválasztása a döntő.

„Nem lehet egészen boldog ember, akinek nem öröm a zene.

Erre az örömrre azonban tanítani kell az emberiséget, mert magától nem jut el odáig.”

Kodály Zoltán

A Ferencsik János Zeneiskola- Alapfokú Művészeti Iskola a zene megszerettetését tekinti fontosabb céljának, természetesen nem lemondva arról, hogy az arra képesnek mutatkozókból a lehető legtöbbet kihozza a hangszeres játék és az elméleti tudás tekintetében.

Összességében a mi iskolánk alapvető feladatát következőként fogalmazhatnánk meg:

Az adott gyermek képességeinek, adottságainak, habitusának, szorgalmának, családi háttérének figyelembe vételével megtanítani a hangszeres játékra, de elsősorban e munka segítségével az értékes zenét megértő, elfogadó és szerető fiatalok nevelése, akik tudnak különbséget tenni értékes és kevésbé értékes, intellektuális és szórakoztató, vagy egyszerűen jó és rossz zene között.

További fontos feladata és szerepe iskolánknak, hogy munkájával pozitívan befolyásolja tágabb környezete kulturális és szorosabban véve zenei életét, ízlését.

3. Fejlesztési koncepciónk

Iskolánk eddigi arculatán a jövőben sem kívánunk változtatni, továbbra is értékes zenei anyag segítségével, igényes zenei munkát fogunk végezni. Munkánk alapvetően a hangszeres tudás megbízható szintű elsajátítására irányul. De nem fejeződik be ezzel.

Munkánk következő részein kívánunk változtatni a jövőben.

Elodázhatatlan feladatunk zeneiskolai zenekarok működésének stabilizálása és gyors fejlesztése. Ez a munka nem történhet más zeneiskolai tanórák kárára, csak a növendékek meggyőzésével a zenekari munka megszerettetésével.

Mielőbbi cél, hogy az említett együttesek olyan szintre emelkedjenek, hogy közönség elé lépve bizonyítsák tudásukat, így bizonyítva a zenekari muzsikálás fontosságát, vitathatatlan hasznát.

További nagyon hasznos zenélési mód a kamarazene, tehát a kisebb, néhány főt számláló különféle hangszer összeállítású együttesekben történő zenei képzés. A főtárgy tanárok nagyobb része lenne jó, ha vállalná a lehetőséget, hogy kamarazene órákat tartson, hiszen a kötelezően választott órákat a legtöbb alapvizsgázott növendék ennek keretén belül képzeli el. Speciális kamarafoglalkozásunk a Muzsika Színház lehetőséget ad a főtárgyi órákon megtanult műveket egy színpadi műbe beépíteni így a különböző tanszakok együttes munkájára ad lehetőséget.

Bár, fő profilunk a hangszeres oktatás, énekari foglalkozásokat is biztosítunk a választható órák között. Nagyon fontos feladatunknak tekintjük az előképző 1. ill. 2. csoportok megerősítését. A csoportos előképző feladata, hogy énekes - mozgásos gyermekjátékok tanulásával, egyszerű improvizálással, ritmus és fantáziafejlesztő játékokkal élményszerűen vezessen be a zene világába. Az oktatás célja a zenei élményanyag gyűjtése.

Régi tapasztalat, hogy azok a növendékek, akik előképzőbe jártak, nagyobb sikerrel végezték hangszeres tanulmányaikat, mint azok, akik nem voltak előképzősök.

Tehát, már az óvodás korban meg kell „kínálni” a csemetéket. Így a megfelelő létszámú utánpótlást is biztosítani tudjuk.

Az alapfokú hangszer tanulása a gyermekek képességei alapján két különböző elvárás szinten történik: az „A” tagozat a zene megértésére, ismeretére, amatőr zenélésre, értő hangversenyhallgatásra készít fel. A „B” tagozat feladata a zenei pályát választó növendékek felkészítése a továbbtanulásra.

A hangszer tanulása megkezdésétől (alapfok) a tanár - tanítvány személyes kapcsolata a döntő tényező. A tanítás módszereit, a tananyag jellegét és mennyiségét az egyes növendékek képességeihez és körülményeihez mérve, egyénre szabottan, de az országos elvárások ismeretében tervezik meg a tanárok. Az oktatási cél ennél a korosztálynál: zeneművek megismerése, hangszerkezelés a zene szolgálatában, zenei élményadás.

Célunk, hogy a tanult hangszer mellett minél többféle un. kötelezően választható órán vehessenek részt növendékeink. Természetesen biztosítjuk az elméleti oktatást is igény szerint a kötelező négy év utáni szolfézsórákat, továbbá zeneirodalom és zeneelmélet órákat is látogathatják tanulóink.

Pályaválasztásra készülve és a továbbképző évfolyamain a növendékek mennyiségi és minőségi munkája egyre differenciáltabbá és árnyaltabbá válik. Célunk, hogy minél több növendék megtalálja a képességeinek és lehetőségeinek legmegfelelőbb tanulási formákat.

4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése. A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamikai és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetség gondozás.

A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaragyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

Cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés terén a zenei nevelés óriási lehetőségekkel rendelkezik. A kamarazenélés és a zenekari játék olyan közösségteremtő erővel bír, hogy több évig együtt zenélő növendékeink életre szóló barátságokat kötve képesek - egymást segítve - élő közösségként tevékenykedni.

Iskolánk szakmai céljai között éppen ezért kiemelt fontosságú, hogy növendékeink minél hosszabb ideig gyakorolhassák az együttzenélést. Erre kínálnak lehetőséget a különböző hangszer összeállítású növendék-együtteseink, a fúvószenekar, a vonószenekar, a kórus a Muzsika Színház. A kamarazenélés az emberi fejlődés szempontjából azért rendkívül fontos, mert nagyon kifinomult egymásra figyelést igényel.

Hangszeres tanítványainknak több mint 30%-a játszik zenekarban, vagy kamaraegyüttesben. Az egymásra figyelésnek ez a módja a valódi közösségi érzést, a másik ember elfogadását, megbecsülését olyan mélyen vési be a gyermek lelkébe, hogy életre szóló segítséget jelenthet az esetleg később fellépő nehézségek során.

Az együttzenélés élménye olyan értékformáló erő, amelyhez hasonló hatékony és értékes eszköz csak ritkán adódik a pedagógusoknak. Együttzenélésre már a hangszertanulás kezdetén alkalom nyílik. Ennek a lehetőségnek alkalmazásával a gyermekek megtanulnak a másik emberre figyelni, a másik értékeit megbecsülni, így olyan alapvető lelki gazdagság épül be személyiségükbe, mely képes emberi kapcsolatokat teremteni, távolabb nézve pedig valós értékekre irányuló társadalmat építeni.

A működő ifjúsági közösségek kialakítását segítik az évről évre megrendezésre kerülő zenekari táborok. Itt „állnak össze”, készítik elő következő évi repertoárjukat és töltődnek fel új élményekkel zenekaraink. A táborban együtt eltöltött napok a növendékeink közötti személyes kapcsolatot elmélyítve a közösséget is erősítik.

Az alkalmassági vizsga szabályai

A zeneiskolába kerülés minden tanszakon alkalmassági vizsgához kötött. A zenetanulás megkezdése előtt általános képességvizsgálatot tartunk.

A hangszertanulás megkezdése esetében speciális fizikai adottságokra (testalkat, kézalkat, légzés) és koncentráció képességre is figyelő felvételi szempontsor alapján döntenek a tanszak tanárai a növendékek felvételéről. A felvételin a felsorolt feladatok megoldásán kívül figyelembe vesszük az adott hangszerre jellemző szükséges alkati és egyéb kívánalmakat is (pl. fúvós hangszerek esetében a fogazat állapota, ütős hangszereknél egy emelt nehézségű ritmikai feladatsor, vonósoknál emelt nehézségű intonációs hallásvizsgálat, általában az alkati és manuális állapot)

A felvételi- alkalmassági meghallgatás követelményei:

Egy szabadon választott gyermek-, vagy népdal eléneklése (intonáció, ritmus, megformálás, érthetőség stb.).

A szaktanár által elénekelte rövidebb dallam visszaéneklése (hallás, intonáció, ritmus).

A szaktanár által tapsolt rövidebb ritmusképlet visszatapsolása (ritmusérzék).

Nevelési elveinkkel összhangban nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a gyermek a számára legmegfelelőbb hangszert válassza, és a számára legmegfelelőbb tanárhoz kerüljön.

Második hangszer tanulását csak akkor kezdheti el egy növendék, ha az elsőként választott hangszeréből legalább harmadik osztályos, és az első két évben hangszeréből jeles osztályzatot kapott. A második hangszer választásához minden esetben tanszaki döntés szükséges.

Egy növendék addig tanulhat két hangszeren, amíg mindkét hangszeren *kiváló* eredményt mutat fel, és kötelező óráin is képességeinek megfelelően teljesíti a követelményeket. A második hangszer tanulásáról évenként, a vizsgán dönt a tanszak.

A felvételre és az átvételre vonatkozó szabályok

A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre.

Az alapfokú művészeti iskolába külön jelentkezési lap benyújtásával kell jelentkezni. A felvételi eljárás rendjét az iskola igazgatója határozza meg. A beiratkozás időpontját a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal korábban – a helyben szokásos módon – nyilvánosságra kell hozni.

Az alapfokú művészeti iskolában, ha az igazgató másképp nem rendelkezett, a jelentkező képességeit az iskola – adott művészeti ágnak megfelelő végzettségű és szakképzettségű – pedagógusaiból álló bizottság méri fel. A bizottság a jelentkezők képességeinek felmérése után javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálására, továbbá arra vonatkozóan, hogy melyik évfolyamra és tanszakra vegyék fel a jelentkezőt. Ha a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményeinek és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

Más településről költöző zeneiskolai tanulót az iskolának át kell venni, ha hivatalos zeneiskolai bizonyítvány bemutatásával kéri felvételét.

A tanulmányok alatti vizsgák

A zeneiskolában tanuló növendék osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei, illetve a félévi és tanév végi osztályozó vizsgán elért eredménye (tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen az alapfokú művészeti iskolában a tanítási órák egyharmadát, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. Ebben az esetben a vizsgának az egész év anyagát tartalmaznia kell.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a tíz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a törvény által megszabott a szülők irányába történő értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie. Ebben az esetben a vizsgának az egész félév anyagát tartalmaznia kell.

Ha a tanuló az osztályozó vizsgán valamilyen okból nem tud részt venni, az intézményvezető által kijelölt időpontban, pótló vizsgán adhat számot felkészültségéről.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

Tanulóink félévkor nyilvános vizsgahangversenyen, év végén vizsgabizottság előtt vagy nyilvános hangversenyen adnak számot tudásukról. A „B” tagozatos növendékek mindkét esetben nyilvános vizsgahangversenyen, a szaktanár döntése értelmében év végén vizsgabizottság előtt is vizsgázhatnak. Félév és tanév végén a tanuló a féléves illetve egész éves munkáját kell osztályozni az előírt és teljesített követelmények alapján.

Az iskola felsőbb évfolyamába lépés feltétele a tantervi programban előírt minimális követelmények teljesítése. Felsőbb évfolyamba csak az a növendék bocsátható, aki a főtárgyból és kötelező tárgyból eredményes vizsgát, ill. beszámolót tett.

A zeneiskolai tanulmányi időszak alatt egy alkalommal lehetősége van a növendéknek – tanulmányi eredmények nem teljesítése miatt – az évfolyam megismétlésére.

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár és a tanszakvezető együttes javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két évfolyam anyagából tegyen összevont beszámolót. Ez esetben a beszámoló anyagát kétharmad részben a magasabb osztály anyagából kell összeállítani.

A tanév végi vizsgán nem vehet részt és nem osztályozható az a tanuló, akinek igazolt mulasztásai elérik a tanítási órák (főtárgy és kötelező tárgy együtt) egyharmadát kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

10 óra igazolatlan hiányzás esetén – ha az iskola két alkalommal írásban értesítette a szülőket erről – a következő tanévtől megszüntethető a növendék tanulói jogviszonya.

Ha a tanuló valamely kötelező tárgy tanulása alól felmentést kapott, a felmentés tényét félévkor a tájékoztató füzetben és a főtárgyi naplóban, tanév végén a törzslapon és a bizonyítványban az osztályzat rovatban „f.m.” rövidítéssel jelölni kell. Ez esetben a kötelező és a főtárgy osztály eltérő, ezt a bizonyítványban és a törzslapon fel kell tüntetni.

Egész évi munkája, előmenetel alapján osztályozandó az a tanuló, aki betegség miatt a vizsgán igazoltan nem tud részt venni. Ebben az esetben ezt a tényt a bizonyítvány és a törzslap „megjegyzés” rovatában be kell jegyezni.

Továbbképző évfolyamba az alapfokú évfolyamok sikeres elvégzése után az a növendék léphet, aki művészeti alapvizsgát tett. A továbbképző osztályok elvégzése után művészeti záróvizsga letételére van mód. Ezeket külön jogszabályban meghatározottak szerint kell szervezni.

A tehetséggondozás feladatai

Természetesen a beiratkozás előtt felvételi meghallgatás ellenére, nem minden zeneiskolába bekerülő gyerek ugyanolyan képességű. A gyengébbek mellett rendszeresen vannak kiemelkedő képességű tanulók is. Ezen gyermekek részére – tehetségük kibontakoztatása érdekében – lehetőség van az emelt óraszámú történő oktatásra. Ez a lehetőség alkalmazható a főtárgy és a kötelező tárgyak oktatása esetében is.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja meghatározza az „A” és „B” tagozaton tanulók tanóráinak, foglalkozásainak pontos hosszát.

A tehetséges növendékek „B” tagozatra irányítása a főtárgy tanár javaslatára, a tanszakvezető jóváhagyása után a tanév végén, félévkor – indokolt esetben tanév közben is – történhet.

A tehetséggondozásra adható differenciált órátöbblet odaítélése egy évre szól. Tanszaki ajánlásra és intézményvezetői döntéssel adható, de vissza is vonható, ha a növendék előmenetelénél elmarad a kívánt eredmény.

A hosszabb órákon kívül fontosnak tartjuk, hogy a kiemelkedő képességű növendékek megfelelő számú fellépési lehetőséget kapjanak, így megszerzett tudásukat megmutathassák és egyben szereplési rutint szerezhessenek.

Felzárkóztatás

Szociális hátrányokkal bíró növendékek tanulási problémáinak enyhítésére, felzárkóztatása céljából szintén adható órátöbblet, a főtárgy és a kötelező tárgyak oktatására.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az alapfokú művészeti iskola célkitűzéseinek és feladatainak megvalósítása, az iskolában folyó oktatás és nevelés eredményessége a tantestülettől, mint az iskola legfőbb közösségi szervétől függ.

Az alapfokú művészeti iskola pedagógusainak mind az iskolában, mind az iskolán kívül példamutatónak kell élnie, és példát kell mutatni annak tudatában, hogy munkája és magatartása befolyásolja az iskola oktató- nevelő feladatainak megvalósítását.

Az alapfokú művészeti iskolában folyó általános gyermeknevelés és szakmai képzés fontos hordozói a pedagógusok, akik a munkafegyelemben, emberi magatartásban, szakmai kérdésekben a tanulók példaképeinek kell lenniük.

A pedagógusok feladatai:

- A tanár köteles óráit pontosan és felkészülten megtartani és a tanítási anyagot a szükséges gyakorlással, kellő időben előkészíteni.
- Tanítási napokon (órája előtt) és minden olyan alkalommal, amikor a tanulók az iskolában vagy egyéb helyeken gyülekeznek / előadások, hangversenyek, ünnepélyek, stb. / a munka elkezdése előtt olyan időpontban kell érkeznie, hogy a munkaidő kezdetekor már munkára kész állapotban a munkahelyén tartózkodjék.
- Tanítási idő alatt, még ha növendéke hiányzik is, munkahelyét illetve az iskola épületét nem hagyhatja el, csak igazgatói engedéllyel.
- A tanár, amennyiben napi munkáját a megszabott időben betegség, vagy bármely más miatt nem tudja ellátni, köteles az intézményvezetőnek azt időben, de legkésőbb a tanítási idő kezdete előtt 2 órával bejelenteni, és egyben közölni, hogy előreláthatóan mennyi ideig nem tudja feladatát ellátni. Betegsége esetén a távollétet csak orvosi igazolással lehet igazolni.
- A csoportos órákat tanító nevelők gondoskodjanak arról, hogy a tanulók órakezdés előtt és óra végeztével fegyelmezetten várakozzanak, illetve távozzanak az órákról. Ügyeljenek a tantermek tisztaságára, épségére, hangoskodással és egyéb rendbontással ne zavarják a többi tanteremben folyó oktatást. Az egyéni illetve csoportos foglalkozások esetében ügyelni kell a munkavédelmi és tűzvédelmi előírásokban foglaltakra és a házirendre.
- A tantestület minden tagja köteles ügyelni arra, hogy az iskola tanulói megtartsák az intézmény Házirendjének előírásait, valamint az intézmény védő-óvó intézkedéseit, a tűz és bombariadó esetén szükséges teendőket.

- Az egyéni illetve a csoportos foglalkozási naplót köteles minden tanár a tanítás ideje alatt folyamatosan, napra készen vezetni az E-Kréta rendszerben.
- A tantestület tagjainak nemcsak egyéni munkájukért, hanem az iskola minden közös ügyéért felelősséggel tartoznak.
- A nevelők munkájukat az érvényben lévő Alapfokú művészetoktatás követelményei, tantervi programja és az iskola Pedagógiai programja alapján, a tantestületi értekezletek határozatai, valamint az elfogadott éves munkaterv szerint végzik.
- A tanár az eredményes munka érdekében köteles a szülőkkel folyamatosan kapcsolatot tartani.
- Az alapfokú művészeti iskola minden tanárának személyes kötelessége hangszeres, illetve elméleti tudását állandóan fejleszteni. Ezért tartson szoros kapcsolatot a szakmai tanácsadóval, az illetékes művészeti szakközépiskolával, főiskolával. Vegyen részt továbbképzéseken, az ott szerzett tudást hasznosítsa az órákon.

Osztályfőnöki feladatok a művészeti iskolában

- Az alapfokú művészeti iskolai osztályfőnöki feladatot ellátó pedagógus a tanulók meghatározott csoportjának oktatásszervezési feladataival megbízott szaktanár.
- Részletes feladatait munkaköri leírása tartalmazza.
- Az osztályfőnöki megbízás szempontjából a tanulók meghatározott csoportjának tanulólétszáma nem lehet kevesebb, mint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény mellékletében meghatározott átlag csoportlétszám.
- Az osztályfőnöki feladatok ellátásának elosztását az alapfokú művészeti iskola éves munkatervében, ill. a tantárgyfelosztás készítésekor kell meghatározni.
- Az alapfokú művészeti iskolai osztályfőnök nevelési-oktatási feladatok elosztása során gondoskodik a tanulók beosztásáról, a hozzá beosztott tanulókból a csoportok kialakításáról. Az alapfokú művészeti iskola felelős vezetőjének útmutatását és a helyi tantervben meghatározott szakmai szempontokat figyelembe véve alakítja ki, szervezi és működteti osztályát, csoportjait, látja el osztályfőnöki feladatait. Osztályfőnöki feladatait a rendes munkaidő tanítással le nem kötött részében végzi.

Feladata különösen:

- az osztályába, csoportjaiba beosztott tanulókkal kapcsolatos tanügyi adminisztráció elvégzése,
- a szülőkkel való kapcsolattartás, szülői értekezlet, fogadóóra, ill. egyéni konzultáció formájában,
- rendszeres kapcsolattartás a kötelező és választható tárgyakat tanító tanárokkal,
- az iskolai szervezeti és működési szabályzatában meghatározott módon a tanulók előmenetelének előkészítése az osztályozó értekezletekre,
- a házirend ismertetése a tanév kezdetén, tájékoztatás a baleset- és egyéb védelmi intézkedésekről, különös tekintettel a hangszeres oktatás sajátosságaira,

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái, rendje

A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködése a nevelés-oktatás folyamatában, és az ehhez kapcsolódó iskolai, valamint iskolán kívüli tevékenységekben valósul meg.

Az intézmény kapcsolatai egyrészt az iskolához közvetlenül kötődő személyek (tanárok, egyéb dolgozók, diákok) kapcsolata mindazokkal, akiket érdekel iskolánk tevékenysége, vagyis szülőkkel, más iskolák tanáraival, a zeneiskolába koncerthallgatóként érkező zenebarátokkal. Kapcsolatrendszerünk másik területe a város lakosságának, intézményeinek elvárásait teljesítő, a város kulturális életét zenei programokkal színesítő tevékenység.

Az intézmény tevékenységére, munkája eredményességére nézve meghatározó a zeneiskolába járó növendékek szüleivel kialakított kapcsolat. Ennek legfontosabb területe a szülői munkaközösség működése, ami nélkülözhetetlen az iskola munkáját kontrolláló és segítő tevékenység.

A gyermekek nevelése és a kultúra közvetítése szempontjából egyaránt fontosak a személyes beszélgetésekre épülő, a szülői értekezletet növendékhangversennyel összekötő, a hangversenyeket megbeszélésekkel kiegészítő tanár - szülő találkozások.

Valójában növendékeinkkel, szüleikkel, rokonaikkal és ismeretségi körükkel kialakított személyes kapcsolat és a közös zenehallgatás által kínált kapcsolatteremtés adja meg intézményünk társadalmi helyét, és jelöli ki társadalmi szerepét a városban.

Az együttműködés szempontjából igen fontos az a tény, hogy nevelőtestületünk a megfogalmazott pedagógiai célokat magáénak vallja, életét, szakmai munkáját, nevelői tevékenységét e céloknak megfelelően irányítja. A tanárok közötti személyes kapcsolatban igyekszünk az egymást segítő, építő, minőségre irányuló formák kialakítására, amely az esetleges szakmai rivalizálást képes átalakítani a közös értékek együtt keresésére. Fontosnak tartjuk, hogy minden növendék számára megtaláljuk az egyéniségének és képességeinek legmegfelelőbb hangszert, és a személyiségéhez legközelebb álló tanárt. A jó együttműködés érdekében fontos, hogy indokolt esetben – a következő tanévben – lehetőséget adjunk növendékeinknek egy másik tanárhoz való átkerülésre, de ennek módja ne legyen bántó!

A pedagógiai elképzeléseket közvetlenül segítő kapcsolatok mellett (A Balaton-Part Zenekultúrájáért Közhasznú Alapítvány) fontosak a zeneiskola városi kapcsolatai, amelyek elsősorban közművelődési jellegűek, és a város ünnepélyein, rendezvényein való közreműködéseket jelentik.

A választott kerettanterv megnevezése

2020.02.08-án hatályát veszttette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998.(VI.10) NKM rendelet.

A nemzeti erőforrás miniszter 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelete az említett 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletet úgy módosította hogy a 2011/2012-es tanévtől a felmenő rendszerben folytatódhat oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók legkésőbb a 2026/2027-es tanévig be tudják fejezni.

A kötelezően választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógus választás szabályai

Intézményünkben a választható tantárgyak: szolfézs, zeneirodalom, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, énekkar.

A kötelezően választható tantárgyak: szolfézs és főtárgy.

A kötelezően választható tantárgyak esetében diákjainknak lehetőséget adunk, hogy megjelöljék, melyik pedagógusnál szeretnék tanulmányaikat folytatni, amennyiben a tantárgyfelosztás ezt lehetővé teszi.

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a szorgalom minősítésének elvei

Intézményünk, profiljának megfelelően- egyéni oktatáson alapuló hangszeres képzés- a tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése során elsősorban a gyakorlatban történő számonkérési formát alkalmazza. A hangszeres oktatáshoz szervesen hozzátartozik a mindennapi hangszeres játék, a tanult zenemű előadása, annak a tanár vagy mások általi meghallgatása, az előadás órán történő elemzése, gyakorlása, folyamatos javítása, csiszolása. Az órán történő gyakorlati számonkérés mellett a hangversenyen történő bemutatkozás és a félévi-, év végi meghallgatások, vizsgák is fontos részét jelentik a zeneiskolai tanuló szakmai ellenőrzésének.

Tanulóink tanulmányi munkájának írásban, szóban történő ellenőrzése elsősorban az intézményben tanított elméleti tárgyakhoz kapcsolódik. A szolfézs, zeneirodalom tantárgyak tanítása során a számonkérés nagy részben szóbeli- írásbeli formában történik.

Iskolai munkánkban az ellenőrzés és értékelés diagnosztikus formája a hangszeres órákon valósul meg, ahol a tanári értékelés mindig a pillanatnyi állapot alapján fogalmazza meg a továbblépéshez szükséges módszereket, formákat. Az órákon történő rendszeres ellenőrzéshez kapcsolódó értékelés alapján születnek meg a havi jegyek, amelyek jelentősen befolyásolják az év végi érdemjegyet.

A félévi és év végi osztályzatot meghatározó másik fontos tényező – intézményi munkánk ellenőrzésének és értékelésének szummatív formája- a félévi illetve az év végi meghallgatás, vizsga. Az értékelés szummatív formája jelenik meg a művészeti alap-, és záróvizsga során is.

A tanuló tanulmányi munkája ellenőrzésének és értékelésének sajátos, a zeneiskolai oktatáshoz szorosan kapcsolódó fejlesztő formája a tanszaki hangversenyeken való bemutatkozás, a közönséggel való találkozás. A közönség pozitív visszajelzése, tapsa olyan inspiráló erő lehet, amely nagyban befolyásolhatja a tanuló későbbi fejlődését.

A **szorgalom** értékelésénél a tanár figyelembe veszi a nála tanulók képességeit, készségeit és ennek ismeretében hozza meg az érdemjegyet. Iskolánkban a következő kategóriákat használjuk a szorgalom minősítésére:

5 (példás)

- aki minden órán felkészülten jelenik meg, rendszeresen látogatja az intézmény által szervezett hangversenyeket

4 (jó)

- akinek felkészülésében hiányosságok tapasztalhatók

3 (változó)

- aki rendszertelenül gyakorol és hiányzik az órákról.

2 (hanyag)

- aki felkészületlenül jön órákra, és gyakran hiányzik.

Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Tanulóink a tanszaki hangversenyeken, félévi -, év végi beszámolókon adnak számot hangszeres felkészültségükről. Közönség előtt minden tanulóknak legalább egyszer minden évben bemutatkozik. Természetesen éves rendezvényeinkhez kapcsolódóan legjobb növendékeinknél ez a szám jóval magasabb. Szolfézs és zeneirodalom tantárgyak esetében a beszámoltatásnak az írásbeli, szóbeli és gyakorlati formáját is megtaláljuk, alkalmazzuk.

Tanulóik minden hónapban az adott tanult tantárgyból érdemjegyet kapnak, ami a

folyamatos gyakorlásra, munkára ösztönöz. Ezek az érdemjegyek képezik az év végi osztályzat egyik részét, a másikat a félévi-, év végi beszámolóknak nyújtott teljesítmény adja. A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el és legfeljebb húsz óráig tarthat.

A mindennapi munka során fontos feladatunknak tekintjük tanulóink személyre szabott terhelését, amit a számonkérésnél is figyelembe veszünk, hiszen a hangszeres zeneoktatásnál minden tanulónkat önmaga képességeihez mérten is kell értékelnünk.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli, szóbeli és gyakorlati feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A hangszer tanuláshoz kapcsolódó gyakorlati feladatok meghatározásának legfontosabb elve intézményünkben- a tanulás speciális jellege miatt- az egyénre szabott, az egyéni képességeket legnagyobb mértékben figyelembe vevő tanmenet kialakítása és megvalósítása a helyi tantervben rögzített elvárások figyelembevételével. Ehhez kapcsolódóan célunk a zenetanuláson keresztül folyamatos sikerélményt biztosítani tanulóink részére, egy életre szóló örömforrás átadása az aktív muzsikálás megszerettetésével.

Az otthoni feladatok mennyiségének meghatározásánál – legyen az gyakorlati, írásbeli vagy szóbeli- elsődleges célunk, hogy a feladatot a tanuló a közismereti intézményben kapott napi feladatok mellett is könnyen, nehézségek nélkül tudja megoldani egyik óráról a másikra.

A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk az oktatás területén elfoglalt speciális helyzete miatt – nem kötelező jellegű feladatot lát el, az iskolába való jelentkezés és tanulás önkéntes, az itt folyó munka alapvető zenei képességeket feltételez és így felvételi vizsgához kötött –a gyermekekre irányuló esélyegyenlőségi törekvések tekintetében másodlagos szűrőként működik, hiszen növendékeink mindannyian már egy másik alapintézmény tanulóiként érkeznek hozzánk.

Intézményünkben így az előzőekben említett okok miatt az általános iskolákhoz képest jelentősen kisebb százalékban találkozunk hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel. Sajátos nevelési igényű gyermekkel az oktatási- nevelési gyakorlatunkban ritkán találkozunk.

Az alapfokú művészeti iskolában való tanulás nem kötelező jellegű, hanem választható oktatási forma. A szülő és gyermek szabad akaratából történő jelentkezés után bizonyos felvételi követelményeknek való megfelelés után iratkozhatnak be a gyerekek alapfokú művészeti iskolába. A hátrányos- illetve halmozottan hátrányos helyzet, adott esetben a sajátos nevelési igény nem mentesíti a tanulót a felvételi követelmények alól. A SNI tanulók felvételije esetén, konzultálás szükséges a tanulók gyógypedagógus tanárával, hogy az adott sajátos nevelési igény mértéke lehetővé teszi-e a gyermek alapfokú művészeti iskolai tanítását.

Iskolánk nyitott a sajátos nevelési igényű gyermekek zeneoktatása iránt. A művészetekkel való mélyrehatóbb foglalkozás nem csak az egészséges, hanem a sérült gyermekek fejlődésére is jótékony hatással van. Ezt több tudományos felmérés igazolta már.

Iskolánk pedagógusai kiemelt figyelemmel fordulnak a HH-HHH tanulók irányába és minden emberi és szakmai segítséget megadnak, hogy önhibájukon kívül nehezebb életet élő gyerekek is örömet lelhessek a zenében.

A hatályos jogszabály értelmében az SNI tanulók a művészetoktatásban nem fizetnek térítési díjat. A HH-HHH tanulóink térítési díjkedvezményt kaphatnak.

Pontosan nyilván kell tartani az intézménybe járó HH-HHH-SNI tanulókat a szükséges igazolásaikkal, határozatokkal együtt.

A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az iskola dicséretben részesítheti illetve jutalmazhatja azt a tanulót, aki :

- tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi,
- kitartó szorgalmat tanúsít,
- kimagasló eredményt ér el megyei, területi, országos versenyeken,
- kiemelkedő munkát végez az iskola valamelyik zenei együttesében (zenekar, kórus, kamarazene).
- a gyermeket, a tanulót a tőle elvárhatónál jobb teljesítményéért az intézmény házirendjében foglaltak szerint jutalmazni kell.

A jutalmazások formái:

- szaktanári dicséret: odaítélését a szaktanár határozza meg; adható az adott tantárgyban elért versenyeredményekért, folyamatos kiemelkedő tanulmányi munkáért, illetve ha a tanuló a tőle elvárhatónál jobb teljesítményt nyújt,
- igazgatói dicséret: megyei, regionális, országos versenyen elért helyezetteknek, valamint minden más esetben, amikor a tanuló kiemelkedő teljesítmény nyújt,
- tantestületi dicséret: a tantestület szavazata alapján tanév végén adható.

Az intézmény legmagasabb jutalmazása „A FERENCSIK EMLÉKÉREM” kitüntetés.

- A jutalmak formái: könyvjutalom, tárgyjutalom, oklevél,

Az intézményi döntési folyamatban való részvétel rendje

A tanuló intézményi döntési folyamatban való részvételi rendjét tekintve az alábbi hatályos jogszabályok a mérvadóak.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény:

37. § (1) A nevelési-oktatási intézmény a gyermekkel, a tanulóval kapcsolatos döntéseit - jogszabályban meghatározott esetben és formában - írásban közli a tanulóval, a szülővel.

46.§ (6) A tanuló joga különösen, hogy:

g) az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdéssel, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról, az iskola, működéséről, továbbá tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tegyen, továbbá kérdést intézzen az iskola, vezetőihez, pedagógusaihoz, és arra legkésőbb a megkereséstől számított tizenöt napon belül érdemi választ kapjon,

Intézményünkben a tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaik érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban- közvetlenül szaktanárukhoz, az iskola nevelőihez, a szülői szervezethez, és – amennyiben úgy érzik, hogy nem kielégítő számukra az intézkedés -, az iskola igazgatójához fordulhatnak.

Záradékok

A tantestület határozata rovatba:

- Hangszeres tanulmányait megkezdheti
- Hangszeres tanulmányait nem kezdheti meg
- Felsőbb osztályba léphet
- Osztályát folytatja

- Alapfokú zeneiskolai tanulmányait befejezte
- Zeneiskolai tanulmányait befejezte
- A tanulók névsorából törölve
-tantárgyból javítóvizsgát tehet

Megjegyzés rovatba:

- Összevont beszámolót tetttantárgy.....osztályból
- Kiváló tanulmányi eredményéért dicséretben részesült
- Az év végi beszámolón igazoltan nem vett részt
-év.....hó...nap kimaradt
- A főtárgyi órák egyharmadát mulasztotta, nem osztályozható, a nevelőtestület határozata értelmében osztályozó vizsgát tehet.

HELYI TANTERV

Választott kerettanterv

2020.02.08-án hatályát veszítette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998.(VI.10) NKM rendelet.

A nemzeti erőforrás miniszter 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelete az említett 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletet úgy módosította, hogy a 2011/2012-es tanévtől a felmenő rendszerben folytatódhat oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók legkésőbb a 2026/2027-es tanévig be tudják fejezni.

A ZENEISKOLA HELYI SAJÁTOSÁGAINAK SZABÁLYZÁSA, BEKERÜLÉS A ZENEISKOLÁBA

A zeneiskolába kerülés minden tanszakon felvételi meghallgatáshoz kötött. A zenetanulás megkezdése előtt általános képességvizsgálatot tartunk.

A hangszertanulás megkezdése esetében speciális, fizikai adottságokra (testalkat, kézalkat, légzés) és koncentráló képességre is figyelő felvételi szempontsor alapján döntenek a tanszak tanárai a növendékek felvételéről. A felvételin a felsorolt feladatok megoldásán kívül figyelembe vesszük az adott hangszerre jellemző szükséges alkati és egyéb kívánalmakat is (pl. fúvós hangszerek esetében a fogazat állapota, ütős hangszereknél egy emelt nehézségű ritmikai feladatsor, vonósoknál emelt nehézségű intonációs hallásvizsgálat, általában az alkati és manuális állapot).

A FELVÉTELI MEGHALLGATÁS KÖVETELMÉNYEI

Egy szabadon választott gyermek-, vagy népdal eléneklése (intonáció, ritmus, megformálás, érthetőség stb.).

A szaktanár által elénekelte rövidebb dallam visszaéneklése (hallás, intonáció, ritmus).

A szaktanár által tapsolt rövidebb ritmusképlet visszatapsolása (ritmusérzék).

Nevelési elveinkkel összhangban nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a gyermek a számára legmegfelelőbb hangszeret válassza, és a számára legmegfelelőbb tanárhoz kerüljön.

Második hangszer tanulását csak akkor kezdheti el egy növendék, ha az elsőként választott hangszeréből legalább harmadik osztályos, és az első két évben hangszeréből jeles osztályzatot kapott. A második hangszer választásához minden esetben tanszaki döntés szükséges.

Egy növendék addig tanulhat két hangszeren, amíg mindkét hangszeren *kiváló* eredményt mutat fel, és kötelező óráin is képességeinek megfelelően teljesíti a követelményeket. A második hangszer tanulásáról évenként, a vizsgán dönt a tanszak.

'B' tagozatra akkor kerülhet a növendék, ha a szaktanár javaslata alapján a tanszak tanárai, a tanszakvezető és az igazgató jóváhagyja. Minden esetben egyéni elbírálás szükséges. Más településről a városba költöző zeneiskolai tanulót az iskolának át kell venni, ha hivatalos zeneiskolai bizonyítvány bemutatásával kéri felvételét.

Zeneiskolánkban jelenleg három tanszaki munkacsoportban végzik a pedagógusok a szakmai munkát. A tanszaki munkaközösségek összefogása és irányítása a tanszakvezetők feladata. A tanszakvezetők munkájukat a tantestület által elfogadott szempontsor szerint készítendő éves munkaterv alapján végzik.

KÖVETELMÉNYEK, ELŐÍRT TANANYAG

A zeneiskola nem tanköteles intézmény és a tantervben előírt követelményeket csak bizonyos speciális képességek megléte esetén tudják teljesíteni a hangszer tanulók, ezért a zeneiskolába hangszer tanulásra csak eredményes felvételi meghallgatás után jutnak be a növendékek. A tantervben előírtak szerint lehetőség van az osztályfolytatásra és a tanszakváltoztatásra.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a képességfejlesztésen van. A követelményrendszer az életkori sajátosságoknak megfelelően, egymásra épülően határozza meg a követelményszinteket, lehetőséget biztosítva az egyéni fejlődési különbségek figyelembevételére.

A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Iskolánkban minden tanszakra felvételi meghallgatás után kerülnek be a növendékek. A legtöbb tanszakon minden tanévben van néhány várakozó, aki a tanév közben esetleg kimaradó növendék helyére kerül, vagy előnnyel indul a következő évi felvételi meghallgatáson. Ezért a magasabb évfolyamra lépés feltételeinek mércéjét magasra tesszük.

Iskolánkban csak akkor léphet magasabb osztályba egy növendék, ha osztályának anyagát megfelelő szinten elvégezte, a beszámolókon felkészülten jelent meg, a tanszaki hangversenyen jó színvonalon és megbízhatóan játszott.

Kiemelten kezeljük a hangszeres előképzőből első osztályba lépést, az első próbaévből a 2. évfolyamra lépést, és a 6. évfolyamból a továbbképző osztályba lépést.

Mivel a továbbképző évfolyamok elkezdésének feltétele az **alapvizsgán való részvétel**, a sikeres alapvizsgára való felkészítést kiemelt feladatunknak tekintjük.

Az első próbaév gyengébb eredménye után osztályfolytatást vagy hangszer váltást ajánlunk.

A továbbképző évfolyamaira csak olyan növendéket veszünk fel, aki az alapfok évei alatt bizonyosgot tett érdeklődéséről és szorgalmáról.

AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, FORMÁI

Növendékeink hangszeres tudásukat év közben legalább egyszer tanszaki meghallgatáson, félévkor és tanév végén pedig a tanszak tanárai előtt történő vizsgán illetve tanszaki hangversenyen mutatják be.

A zenei pályára készülő vagy az átlagosnál jobb teljesítményt nyújtó növendékek kibontakozása érdekében, illetve az iskola munkájának bemutatására szükség van az összes tanszak növendékeinek részvételével szervezett növendékhangversenyekre. Ezek a hangversenyek a kiemelkedő képességű növendékek számára szereplési lehetőséget, az átlagos képességűek számára zenehallgatási lehetőséget jelentenek. A tanult művek bemutatása és az élő zene hallgatása egyaránt fontos terület zenei nevelésünkben.

Különösen fontos feladatunknak tekintjük növendékeink felkészítését a törvény által előírt művészeti alapvizsgára, illetve a továbbképzős éveket (a zeneiskolai tanulmányokat) lezáró művészeti záróvizsgára. Az alapvizsga súlyát jelzi, hogy a továbbképző évfolyamok megkezdésének (a zeneiskolai tanulmányok folytatása a gimnáziumi évek alatt) alapfeltétele ennek sikeres teljesítése.

A beszámoltatás formái

Tanszaki meghallgatás (beszámoló a tanszak tanárai és a szülők előtt).

Félévi és év végi vizsga (beszámoló előírt anyaggal a tanszak tanárai előtt illetve tanszaki hangverseny alkalmával).

A beszámoló jellegű szerepléseket iskolai ünnepekhez kötődő hangversenyek vagy hagyományosan ünneppé alakított hangversenyek egészítik ki, melyeken többnyire a kiemelkedőbb eredményeket elérő növendékek szerepelnek.

Az ismeretek számonkérésének követelményeit szakonként meghatározva a tanszakok részletes helyi tanterve tartalmazza.

A TANULÓ TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK FORMÁI

Az értékelés szempontjai

Értékelésünk elsődleges szempontja, hogy ne egy adott helyzetet értékeljünk, hanem folyamatában lássuk növendékeink fejlődését.

Az értékelésben tekintettel kell lennünk az egyes növendékek képességeire, mert a zenei tehetség különbözősége rendkívül nagy szerepet játszik a zenetanulás eredményeiben.

Az osztályzatokkal kifejezett értékelés abban az esetben ösztönöz tanulásra, ha a növendék tapasztalja, hogy nem képességeit (tehetségét), hanem fejlődését értékeli a tanár.

A kifejezetten gyenge osztályzatokat kerüljük a zeneiskolában. Azoknak a növendékeknek, akik képességeikhez mérten minimálisan teljesítenek, a zenei tanulmányok abbahagyását tanácsoljuk.

Az osztályzás tartalmi megfogalmazása

Mivel a zenetanulás értékelése nehezen konkretizálható és alapvetően függ a növendék képességeitől, az osztályzást pedig könnyen befolyásolhatják szubjektív tényezők, szükségesnek tartjuk egy egységesítő tartalmi megfogalmazás bevezetését a számszerű osztályzásnál.

5 (jeles)

- aki az osztályának megfelelő tananyagot elvégezte,
- a hangversenyeken élményszerűen, biztonságosan játszott,
- a beszámolókon felkészülten jelent meg, szereplései technikailag és zeneileg is osztálya szintjének megfelelőek, önálló zenei gondolatokkal rendelkezik, hangszeres játéka kifejező, karakteres.

4 (jó)

- aki az osztályának megfelelő tananyagot elvégezte, de hangversenyen való szereplései technikailag vagy zeneileg nem odaillo momentumokat tartalmaztak,
- játéka kevésbé kifejező, a beszámolón kisebb technikai vagy zenei hiányosságokat mutatott.

3 (közepes)

- akinek az osztályának megfelelő anyagban nagyobb lemaradása van, a hangversenyen nyújtott teljesítménye technikailag és zeneileg nem megfelelő, a beszámolóra való felkészültsége komolyabb hiányosságokat mutat, hangszeres játéka egyhangú.

2 (elégséges)

- aki az osztályának megfelelő anyagot nem tudta megfelelően elvégezni, a beszámolón és az órákon gyenge felkészültséggel vagy felkészületlenül jelent meg.

1 (elégtelen)

- aki az osztályának megfelelő anyagot nem végezte el, a beszámolón és az órákon felkészületlenül jelent meg.

A **szorgalom** értékelésénél a tanár egyénileg figyel minden növendékre azok képességei és elfoglaltságai ismeretében.

5 (példás)

- aki minden órán felkészülten jelenik meg és jár hangversenyekre.

4 (jó)

- akinek felkészülésében hiányosságok tapasztalhatók-

3 (változó)

- aki rendszertelenül gyakorol és hiányzik az óráról.

2 (hanyag)

- aki felkészületlenül jön órára, és gyakran hiányzik.

Tanulóink az elvégzett munka alapján minden hónapban osztályzatot kapnak, amelyet a főtárgyi,- a kötelező tárgyi naplóban és az üzenő füzetben is rögzít az adott szaktanár. A félévi és év végi osztályzat a havi jegyek (az egész évi munka), a hangversenyeken, a félévi és év végi vizsgákon, illetve megyei, területi versenyeken való szereplés alapján alakul ki.

A SZAKMAI FEJLESZTÉS IRÁNYAI

Intézményünk az alaptevékenység alapján határozta meg a szakmai fejlesztés lehetséges és szükséges irányvonalait.

Egységes elvek alapján dolgozó, egymás emberi és szakmai értékeit elfogadó, egymást segítőkész iránymutatással támogató, emberi és művészi értékekre nyitott nevelőtestület együtt munkálkodásának továbbfejlesztése.

Lelkiismeretes, felelősségteljes, pontos és megbízható munkavégzés mindenki részéről. A kialakult magas színvonalra törekvő szakmai munka folyamatos fejlesztése.

A pedagógiai programban meghatározott nevelési elvek mind mélyebb szinten történő megvalósítása, és a tanítás módszereinek a gyermekközpontúság szolgálatába állítása.

A zenetanítást erősen segítő közművelődési tevékenység megtartása (hangversenyek, zenei táborok rendezése), és az iskolában dolgozó zenei együttesek munkájához méltó körülmények megteremtése.

AZ ALAPFOKÚ ZENEOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI, FELADATAI

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése. A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

<i>Kötelező tantárgy</i>	(2)	(2)	2	2	2	2							
<i>Kötelezően választható tantárgy</i>							2	2	2	2	2	2	2
<i>Választható tantárgy</i>	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, szaxofon, trombita, vadászkürt, harsona, tenorkürt, baritonkürt, tuba gitár, ütő, zongora, hegedű, gordonka.

Óraterv 2. (magánének)

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előképző	Alapfok					
	(1)	1	2	3	4	5	6
<i>Főtantárgy</i>	(2)	2	2	2	2	2	2
<i>Kötelező tantárgy</i>	(2)	2	2	2	2		
<i>Kötelezően választható tantárgy</i>						2	2
<i>Választható tantárgy)</i>	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(1)+6 évfolyam.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „A” tagozaton 2*30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2*45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5-10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2*45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő, kamarazene, 2-8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1*30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1*45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő, kamarazene, improvizáció: 2-8 fő)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1.-2. és 1. évfolyam 5 perc

2.-3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszak: A teljes képzési időben 20 perc

„B” TAGOZAT:

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok – alapfok 2. évfolyamtól javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora főtárgy esetében) a 3. évfolyamtól.

Választható tantárgyak: zeneirodalom, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óratervek

A „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 3. (B-tagozat)

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Főtárgy</i>	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Kötelező tantárgy</i>	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Kötelezően választható tantárgy</i>					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
<i>Választható tantárgy</i>	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5+4 évfolyam

6.

Óraterv 4. (B-tagozat magánének)

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előkészítő	Alapfok					
	(1)	(1)	2	3	4	5	6
<i>Főtantárgy</i>	(2)	(2)	2	2	2	2	2
<i>Kötelező tantárgy</i>	(2)	(2)	2	2	2		
<i>Kötelezően választható tantárgy</i>				1	1	1	1
<i>Választható tantárgy)</i>	(0-2)	(0-2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma:
(1+1)+5 évfolyam

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „B” tagozaton 2*45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2*45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: Egyéni foglalkozás: minimum 1*30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás.

Egyéni foglalkozás: minimum 1*30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1*45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc

3-4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

Vokális tanszak:

A teljes képzési időben minimum 30 perc

„A” tagozat

Főtárgy: szolfézs, zeneirodalom, kamarazene

Kötelező tantárgy: szolfézs főtárgynál zongora, zeneirodalom és kamarazene főtárgynál zongora vagy az előzőleg tanult hangszeres tárgy.

Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, szolfézs, zeneirodalom

7. Óraterv 5. Főtárgy: szolfézs

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Főtárgy</i>	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Kötelező tantárgy</i>			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Választható tantárgy</i>	(1-2)	(1-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2)+6+4 évfolyam

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

8. Óraterv 6. (-zeneirodalom, kamarazene)

Tantárgy	Évfolyamok					
	Alapfok		Továbbképző			
	1	2	3	4	5	6
<i>Főtárgy</i>	2	2	2	2	2	2
<i>Kötelező tantárgy</i>	2	2	2	2	2	2

Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma (2+4) 2+4 évfolyam

Az első (zárójelben levő) számjegy az előtanulmányok, a második számjegy az alapfokú évfolyam, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A zeneirodalom és zeneelmélet tantárgyak főtárgyként, kötelezően választható, vagy választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulhatók.

A kamarazene főtárgyként csak az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, kötelezően választható tantárgyként a 4. évfolyam után tanulható.

A főtárgyként nem választható tantárgyak képzési ideje:

Szolfézs kötelező: (2)+4 évfolyam (előképző 1-2) + alapfok 1-4. évfolyam

Zenekar: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

Kórus: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2*45 perc

Kamarazene csoportlétszáma: minimum 2 fő

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton egyéni 2*30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás minimum 1*30 perc

Csoportos foglalkozás minimum 1*45 perc

Zenekar, kórus, kamarazene

Korrepetíció (zongorakíséret): a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje az Ek.1.-2. és 1. évfolyamban 5 perc, a továbbiakban minden évfolyamban 10 perc (kivéve zongora, gitár tantárgyak)

„B” tagozat

Főtárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, zeneirodalom

9. Óraterv 7. (Főtárgy)

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma 4+4 évfolyam: szolfézs

Az első számjegy az alapfok, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. „B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok harmadik évfolyamától lehet irányítani.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: csoportos 2*45 perc

Kötelező tantárgy: egyéni 2*30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1*30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1*45 perc

Zenekar, kórus, kamarazene

Korrepetíció: A teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás egységesen 10 perc (kivéve zongora, gitár)

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A legfontosabb szempont az iskolában használt kották kiválasztásának tekintetében, hogy értékes muzsikát tartalmazzanak.

A hazánkban forgalomban levő hangszeres iskolák, pedagógiai kották és egyéb kiadványok minden hangszer esetében jó, esetenként kiváló színvonalú munkák. A választék is megfelelő, hiszen majdnem minden hangszert több „iskolából” is lehet oktatni. Természetesen tanáronként változóak lehetnek a tanított kották – hagyomány, zenei ízlés, szakmai megítélés szerint egyaránt. E tekintetben nem is kívánunk rangsort állítani kották között, preferálni kiadványokat.

Mindemellett kiemelten fontosnak tartjuk, hogy az új kiadványokat, kottákat minden tanár kollégánk rendszeresen kövesse figyelemmel, ezzel is segítve újabb kották, zenedarabok és ez által esetleges újabb szakmai, hangszerkezelési módszerek megismerését.

Ehhez elengedhetetlen lenne, hogy az iskola, könyv- és kottatárának tulajdonában legyen az összes forgalomban levő és megjelenő kiadvány. Ezt a célt a hazai kiadású kották tekintetében megpróbálja felvállalni iskolánk. A külföldön megjelent kották esetében – az igen borsos ár miatt – csak a valóban kiváló kiadványok beszerzését támogathatjuk.

Véleményünk szerint a hangszeres tanulás alapjainak megszerzéséhez elengedhetetlenül szükséges kottákat minden szülő vásárolja meg gyermekének. Rendszerint ezeket több évig is használni tudják a tanulók.

Ezeket a kottákat tilos fénymásolni. Ezen alapkottákból természetesen az iskola tulajdonában is kell, hogy legyen megfelelő számú példány, többek között a hátrányos szociális helyzetű gyermekek tanulmányai segítéséhez.

A későbbi tanulmányok során tanult zenedarabok esetében, melyek nem egy kottából kerülnek ki, hanem sok különféle kiadványból, gyakorlás céljára megengedhető a fénymásolás az iskolai eredeti példányból.

A tanuló tanulmányi munkájának értékelési módja

Az osztályozásnak a zeneiskolákban más a szerepe, mint az általános iskolákban. Természetesen az értékelés szükséges, elsősorban a kisebb gyermekek esetében. Az osztályozás legfontosabb tulajdonsága, hogy igazodva a gyerek képességeihez, megfelelő képet nyújtson a növendék előmeneteléről. Egyrészt a muzsikának, vagy a tehetségnek-adottságnak jegyekkel történő mérése nem ideális megoldás, másrészt mi szabadon választható iskola vagyunk, ahová mindenki magáért a zene megtanulásáért, megismeréséért jelentkezik. Egy olyan iskolában, mint a zeneiskola, ahol megfelelő

képességek híján, zenei tehetség, azaz muzikalitás nélkül sokkal nehezebb egy adott szintet elérni, teljesíteni, az értékelésnél ezt messzemenően figyelembe kell venni. Tehát egy B-tagozatos, magasabb óraszámúban oktatózott növendéknek egy bizonyos érdemjegyért többet kell teljesítenie.

A jó tanár – függetlenül bármilyen értékelési módtól -, pontosan tudja, hogy bármely tanítványa milyen jó vagy éppen gyenge, illetve hol helyezkedik el társai között, vagy hol tart az elvárható szinthez viszonyítva.

Ezen túlmenően meg kell említenünk, hogy pedagógusainknak a térítési díjak emelkedése miatt morális terhet jelent az, hogy a tanulmányi átlag alapján adható kedvezményt az osztályozás alapján kell számítani.

Ezért az osztályozás a szülőknek szól, fontos, hogy könnyen értelmezhető legyen, és pontos képet nyújtson a diák haladásáról, előmeneteléről. Tapasztalatunk hogy, a szülők megszokták a hagyományos öt érdemjegyes osztályozást és az ettől eltérőt igazából nem is tudják értelmezni, a megszokottal összevetni. A tanított tantárgyakban a tanulmányi munkát a következők szerint értékeljük.

A főtárgyat (hangszert), szolfézst, zeneirodalmat és a kötelező zongorát hagyományos öt számjegyre átváltható minősítéssel, valamint – igazodva a törzslap és a bizonyítvány kívánalmaihoz – számmal jelzett érdemjeggyel is osztályozzuk. Tehát: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Az EK. 1., EK. 2., zenekar, kamarazene, énekkar tantárgyak esetében csak betűvel jelezzük az osztályzatot. (kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg).

A minősítések és érdemjegy megfelelőjük a tanuló viszonyát a tantervi követelményekhez az alábbiak szerint tükrözik:

- 5 (jeles)

- aki az osztályának megfelelő tananyagot elvégezte,
- a hangversenyeken élményszerűen, biztonságosan játszott,
- a beszámolókon felkészülten jelent meg, szereplései technikailag és zeneileg is osztálya szintjének megfelelőek, önálló zenei gondolatokkal rendelkezik, hangszeres játéka kifejező, karakteres.

4 (jó)

- aki az osztályának megfelelő tananyagot elvégezte, de hangversenyen való szereplései technikailag vagy zeneileg nem odaillo momentumokat tartalmaztak,
- játéka kevésbé kifejező, a beszámolón kisebb technikai vagy zenei hiányosságokat mutatott.

3 (közepes)

- akinek az osztályának megfelelő anyagban nagyobb lemaradása van, a hangversenyen nyújtott teljesítménye technikailag és zeneileg nem megfelelő, a beszámolóra való felkészültsége komolyabb hiányosságokat mutat, hangszeres játéka egyhangú.

2 (elégséges)

- aki az osztályának megfelelő anyagot nem tudta megfelelően elvégezni, a beszámolón és az órákon gyenge felkészültséggel vagy felkészületlenül jelent meg.

1 (elégtelen)

- aki az osztályának megfelelő anyagot nem végezte el, a beszámolón és az órákon felkészületlenül jelent meg.

A **szorgalom** értékelésénél a tanár egyénileg figyel minden növendékre azok képességei és elfoglaltságai ismeretében.

5 (példás)

- aki minden órán felkészülten jelenik meg és jár hangversenyekre.

4 (jó)

- akinek felkészülésében hiányosságok tapasztalhatók-

3 (változó)

- aki rendszertelenül gyakorol és hiányzik az órákról.

2 (hanyag)

- aki felkészületlenül jön órákra, és gyakran hiányzik.

I. A BILLENTYŰS TANSZAK HELYI TANTERVE

(A tanszak részletes tantervét, szakmai követelményeit lásd a pedagógiai program mellékletében).

A zongoratanítás szakirányú feladatai

Megismertetni a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapácsmechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Kialakítani

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Képesé tenni a növendékeket arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni (prolongációs, bal - tompító, jobb),
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínen, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszer, a zenei karaktereket megvalósítani,
- a zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.

Fejleszteni a növendék

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Követelmények

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, különös tekintettel a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- zenei és technikai szempontból tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtaikat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kézzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 2 fúgaszerkesztésű J. S. Bach-mű (invenciók, kis prelúdiumok, fughatták stb.),
- 1 teljes klasszikus szonáta,
- 1 virtuóz etűd,
- 2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik XX. századi magyar mű legyen.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után***Az „A” tagozat végén***

A tanuló ismerje

- hangszere múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.
-

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,

- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékmódokat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézzalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- A zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékmódokat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrációképeséggel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezék olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján - adott esetben - legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

A zongora tanterv helyi kiegészítése:

A tanszak kiemelt feladatként kezeli a négykezes zongorairodalom népszerűsítését, a négykezes muzsikálás fórumainak megteremtését. A négykezes zongorajátékot a kamarazenélés egyik kiváló lehetőségének tartja. Különösen fontos feladatunknak tekintjük a hangszertanulást a 2004/2005-ös tanévtől kezdő növendékeink felkészítését a törvény által előírt alapvizsgára, záróvizsgára.

II. A VONÓS TANSZAK HELYI TANTERVE

(A tanszak részletes tantervét , szakmai követelményeit lásd a pedagógiai program mellékletében)

A vonós tanszakhoz tartoznak: *hegedű, gordonka*

A vonóshangszer tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hangszer akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapjelképekhez tartozó vonókezelést,
- a vonóirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszeres család tagjait.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó- és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
- ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
- szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
- technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
- tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
- az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
- szép hangon való, karakteres előadásra,
- a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.

Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- háromtávós skála, akkordfelbontásokkal,
- 2 szabadon választott etűd,
- 1 versenymű saroktétele,
- 1 barokk szonáta lassú és gyors tétele, vagy 1 lassú és 1 élénk tempójú előadási darab. A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani,

- gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, gyors tempójú, technikailag nehezebb művek eljátszására,
- a stílusnak és karakternek megfelelő vonásnemek, a célszerű ujjrendek megválasztására,
- igényes intonációra, az előforduló dinamikai fokozatok természetes hangképzéssel való megszólaltatására,
- előadási darabokat, kamaraműveket, zenekari szólamokat önállóan is megtanulni.

Bővítse repertoárját.

Lapról játéka olyan fokú legyen, hogy képes legyen beilleszkedni a társas muzsikálásba.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- a tiszta intonáció érdekében érzékeny billentésre, folyamatos, könnyed fekvésváltásra,
- a különböző skálákat 3 - esetleg 4 - oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
- kifejező vibrato alkalmazására,
- a jobb és bal kéz játszómechanizmusának összehangolására,
- az alapvonások - legato, détaché, martelé, spiccato, staccato - alkalmazására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- igényes, fejlett hallással, kontrollálóképességgel,
- biztos memóriaképességgel,
- koncentráloképességgel,
- megfelelő lapról olvasási képességgel.

A vonós tanterv helyi kiegészítése:

Kiemelt feladatként kezeljük a vonósirodalom népszerűsítését, hangszereseink pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését. Fontosnak tartjuk a vonós-hangszerek nyújtotta kamarazenélési lehetőségek minél jobb kihasználását. Továbbra is különös gonddal készítjük elő a vonóstáborok és a három évente a megyei vonós kamaratalálkozó megrendezését. Célunk, hogy ezeken a programokon – amely szakmai munkának és a közösségteremtésnek is kiváló eszköze - továbbra is a vonóstanoszak minél több tehetséges tanulója vegyen részt.

Különösen fontos feladatunknak tekintjük a hangszer tanulást a 2004/2005-ös tanévtől kezdő növendékeink felkészítését a törvény által előírt alapvizsgára, záróvizsgára.

III. AZ AKKORDIKUS TANSZAK HELYI TANTERVE

(A tanszak részletes tantervét , szakmai követelményeit lásd a pedagógiai program 1.sz. mellékletében)

Az akkordikus tanszakhoz tartoznak: gitár, ütő

A gitártanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a gitár felépítését, akusztikai sajátosságait, hangolását, a hangszer lehetőségeit,
- a gitár irodalmát, történetét, a gitárirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait,
- a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfüzéseket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- helyes test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gitárhangot,
- differenciált pengetést és helyes fogástechnikát,
- laza, egyenletes kar- és ujjtechnikát,
- a két kéz pontosan összehangolt mozgását.

Tanítsa meg

- a játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését,
- a legato játékot,
- a staccato, portato, tenuto játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását,
- a gitárjáték alapvető technikai elemeit (fekvésváltás, barré, kötések, apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok),
- a tompítás különféle lehetőségeit.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Ösztönözze a tanulókat a helyes hangszertechnika folyamatos gondozásával szép gitárhangsín elsajátítására.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a precíz hangszerhangolásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Alakítsa ki a lapról játék technikáját, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Tanítsa meg a tanulókat a legszükségesebb karbantartási feladatok elvégzésére.

Követelmények

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló rendelkezzen a gitárjátékhoz szükséges koncentrációképeséggel.

Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjátékot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségszinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:

- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré-t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
- az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
- a törtakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszecsengetések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).

Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:

- dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler-darabok),
- harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
- egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Campion, Robert de Visée).

Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.

Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- G-dúr, C-dúr skála 2 oktávon, háromoktávos E-dúr skála, transzponálva, repetíciós pengetéssel is, kromatikus skálák, arpeggio-gyakorlatok,
- 2 etűd (pl. Carcassi: Etűdök op. 60),
- 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mű,
- XX. századi művek (pl. Bartók - Szendrey).

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Rendelkezzék a tanuló ismeretekkel

- a fontosabb korok és stílusok gitáron megszólaló darabjainak jellemző vonásairól,
- a különféle hangeffektusokról és azok használatáról (rasgueado, üveghang, étouffé, dobolás),
- a gitárdarabok szerzőinek és előadóművészeinek munkásságáról,
- a hangszer múltjáról, hagyományairól.

Legyen képes az életkorának és képességeinek megfelelő zene még árnyaltabb, kifejezőbb előadására, mely kiterjed a kötetlenebb előadású romantikus és impresszionista művekre is.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje a különböző hangeffektusokat és azok használatának módját.

Legyen képes

- a darabok hibátlan megszólaltatására,
- a szólamvezetések pontos megvalósítására,
- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- az egész fogólapot uralni,
- tiszta, könnyed fekvésváltásra,
- a vibrato alkalmazására,
- a fontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- a tiszta játék érdekében történő hangtompítások végrehajtására,
- értelmesen tagolt, árnyalt és kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- kimunkált előadói és technikai képességekkel,
- biztos memóriakészséggel,
- koncentrálóképeséggel,
- hangszere rendeltetésszerű használatához és karbantartásához szükséges alapvető ismeretekkel.

A gitár tanterv helyi kiegészítése:

Kiemelt feladatként kezeljük a gitáriródalom népszerűsítését, a hangszer pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését. Fontosnak tartjuk a gitár nyújtotta kamarazenélési lehetőségek minél jobb kihasználását. Különösen fontos feladatunknak tekintjük a hangszertanulást a 2004/2005-ös tanévtől kezdő növendékeink felkészítését a törvény által előírt alapvizsgára, záróvizsgára.

Az ütőhangszer-tanítás szakirányú feladatai

Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszertanulás kezdetén.

A társas muzsikálás elősegítése.

Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelésre nevelés.

Ismertesse meg a tanulókkal

- az ütőhangszer-család leggyakrabban használatos tagjait,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját,
- a helyes ütésttechnikákat.

Fordítson figyelmet

- a különböző hangszerek speciális technikai elemeinek alkalmazására,
- a precíz, pontos ritmikai megoldásokra, külön figyelemmel a legáltalánosabb ütőhangszeres elemekre,
- az eltérő kézrendi megoldásokra,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására.

Végeztessen az egyes zenei kíséret-formákhoz szükséges improvizációs gyakorlatokat. Tanítsa meg a tanulókat a hangszereken elvégzendő kisebb igazításokra, az üstdob hangolására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Ismerje a tanuló

- az alapfokú művészeti iskolában használatos ütőhangszereket, ezek magyar és leggyakrabban használt idegen nyelvű elnevezéseit,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját, a helyes ütéstechnikákat,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

- kottahű játékra és lapról olvasásra folyamatos, mérsékelt tempóban,
- árnyalt dinamikák alkalmazására, a hangszínbeli különbségek felismerésére és megvalósítására,
- a speciális technikai elemek alkalmazására a különböző hangszereken (tremolo, előkék, egyszerű függetlenítés),
- hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására,
- az üstdob önálló hangolására,
- a különböző ütőhangszerek eltérő kézrendi problémáinak megoldására,
- rugalmas beilleszkedésre kamarazenei együttesbe,
- céltudatos, módszeres gyakorlásra.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Ismerje a tanuló

- a legfontosabb ütőhangszerek múltját, származását, fejlődését,
- az ütőhangszerek irodalmát.

Legyen képes a tanuló

- szép és kifejező hang képzésére a különféle ütőhangszereken,
- nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok megszólaltatására,
- sűrű, egyenletes, árnyalt dinamikájú tremolo alkalmazására a különböző hangszereken,
- zeneileg és technikailag tudatos, módszeres gyakorlásra, a művek önálló megtanulására,
- értelmes, tagolt, kifejező előadásmódra.

Rendelkezzék a tanuló

- megfelelő technikai felkészültséggel, előadói és formáló készséggel,
- egyszerű improvizációhoz szükséges képzelőerővel,
- biztos zenei memóriával és koncentrációképességgel,
- kamarazenéléshez és zenekari játékhöz szükséges lapról olvasási készséggel,

- megfelelő gyakorlási módszerekkel, amelyekkel a megfelelő technikai készenlét gyorsan elérhető,
- tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A ütő tanterv helyi kiegészítése:

Kiemelt feladatként kezeljük az ütős-hangszerek népszerűsítését, ütős kamaraegyütteseink pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését. Fontosnak tartjuk az ütős-hangszerek nyújtotta kamarazenélési lehetőségek minél jobb kihasználását.

Különösen fontos feladatunknak tekintjük a hangszer tanulást a 2004/2005-ös tanévtől kezdő növendékeink felkészítését a törvény által előírt alapvizsgára, záróvizsgára.

IV. A FAFÚVÓS ÉS RÉZFÚVÓS TANSZAK HELYI TANTERVE

(A tanszak részletes tantervét , szakmai követelményeit lásd a pedagógiai program 1.sz. mellékletében)

A fafúvós tanszakhoz tartoznak: *fuvola, furulya, klarinét, szaxofon*

A rézfúvós tanszakhoz tartoznak: *trombita, vadászkürt, tenorkürt, baritonkürt, harsona, tuba*

A fúvós hangszerek szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten) hangszerük történetét, akusztikai sajátosságainak alapjait, a hangszerirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit, a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- laza, egyenletes technikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.
- gyakoroltasson rendszeresen
- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. mf<ff>pp), az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes hangszerének biztonságos megszólaltatására,
- tudjon a hangszer teljes hangterjedelmében dinamikailag árnyalt, kulturált hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás és elválasztás különböző módjait,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezzen az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,

- tudjon önállóan hangolni, transzponáló hangszer esetén legyen tisztában a hangszerének transzponáló jellegével,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető módjait,
- tudjon megfelelő szinten kottát olvasni,
- ismerje a tanult anyagban előforduló ritmikai elemeket, ütemfajtákat, tempó- és karakterjelzéseket, dinamikai és egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (dinamika, agogika, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- rendelkezzen a játszott anyagra vonatkozó formai ismeretekkel, ismerje az egyes tételtípusok jellegzetességeit,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes az adott osztály elvárásainak megfelelő hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására.

Legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák tercmenetekkel, hármashangzat-, dominánsseptim- és szűkített septim-felbontásokkal
- egy szabadon választott etűd,
- egy szabadon választott versenymű lassú tétele,
- egy szabadon választott előadási darab gyors tétele,

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen képes teljes hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudjon valamennyi regiszterben széles dinamikai határok közt mozgó, színes, telt, kifejező hangot játszani,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és hangelválasztás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),
- ismerje hangszerre valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trilla fogásokat,
- legyen képes a legmegfelelőbb ujjrend önálló megválasztására,
- rendelkezék egyenletes, laza technikával,
- legyen fogalma hangszerének történetéről, fizikai sajátosságainak alapjairól, irodalmáról, a különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- rendelkezzen átfogó ismeretekkel a ritmikai elemekre, ütemfajtákra, tempó- és karakterjelzésekre stb. vonatkozóan,
- legyen képes új ismeretek önálló megszerzésére (új ritmikai elemek megértésére, zenei műszavak lefordítására, fogások kikeresésére különböző táblázatokból stb.),
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,

- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei, illetve zenekari szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképességgel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes:

- osztályának megfelelő hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudatosan alkalmazni a helyes légzéstechnikát,
- hangsorokat játszani: valamennyi dúr és moll hangnemben hármashangzat - felbontásokkal, hangközmenetekkel, valamint kromatikus skálát,
- kiegyenlített hangon játszani a különböző regiszterekben, kielégítő intonáció mellett.
- ismerje a különböző előadási jelek jelentését és tudja azokat megvalósítani a hangszerén.
- tudjon jól lapról olvasni.

A fúvós hangszerek tantervének helyi kiegészítése:

Intézményünk kiemelten szorgalmazza és támogatja a zenekari és a kamarazenei munkát. Továbbra is fontos feladatunknak tekintjük a fúvószenekar munkájának segítségét, tevékenységük tárgyi feltételeinek javítását. Kiemelt feladatként kezeljük a fúvós-hangszerek népszerűsítését, fúvós kamaraegyütteseink pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését.

Különösen fontos célunk a hangszertanulást a 2004/2005-ös tanévtől kezdő növendékeink felkészítése a törvény által előírt alapvizsgára, záróvizsgára.

V.A ZENEISMERET TANSZAK HELYI TANTERVE

(A tanszak részletes tantervét , szakmai követelményeit lásd a pedagógiai program 1.sz. mellékletében)

A szolfézs tanszakhoz tartoznak: *előképző, szolfézs, zeneirodalom*

SZOLFÉZS

A szolfézstanítás célja a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkozás kialakítása, amely segíti a tanulókat a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában. A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- az általános zenei képességek fejlesztését, és
- a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás szakirányú feladatai:

- a tanuló személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzelmvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,
- átfogó zenei műveltség kialakítása,
- a hangszertanulás segítése,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása,
- a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:
 - ritmus-metrum,
 - tiszta intonáció,
 - tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
 - dallamhallás,
 - többszólamúság-harmóniaazonosítás,
 - zenei olvasás-írás,
 - zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika),
 - zenei memória,
 - rögtönzés,
 - zenehallgatás (szemben az előbbiekkal: a szintetizáló hallás fejlesztése),
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.

A szolfézstanítás - a hangszertanítással szerves egységben - a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

Követelmények a program elvégzése után

Általános követelmények

Rendelkezzen a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott - eddig tanult - muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- mindazokkal a zenei készségekkel, jártasságokkal, ismeretekkel, melyek eszközt biztosítanak a zene stílushű megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,

- a tanulmányai során elsajátított készség- (K), jártasság- (J), ismeret-repertoárral (I).

Követelmények az alapfok elvégzése után

Hangszeres tanszakok és szolfézs főtanszak „A” tagozat

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig (I).

Tudjon tájékozódni ezeknél nagyobb és kisebb értékekben is.

Ismerje fel hallás után és kottaképről az alábbi ritmusképleteket: szinkópa, éles és nyújtott ritmus, egyszerűbb átkötések (K).

Legyen jártas ezek diminuált és augmentált formáiban is (J).

Legyen áttekintőképessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2, 3/2, 4/2-es ütemekben (K).

Ismerje az egyszerűbb aszimmetrikus metrumokat (J-I).

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4 #, 4 b-ig (K).

Ismerje a pentaton hangsort (J-I).

Tudja a dúr és moll hangsorokat 7 #, 7 b-ig (J).

Ismerje a háromféle moll hangsort (J-I), ismerje a modális hangsorokat (J-I).

Tudja megállapítani a hangnemeket - hangszeres anyagához kapcsolódóan is (K).

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

ismerje fel hallás után az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket (K),

ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint, szűkített szeptim hangközöket; tudja ezeket kottaképről is azonosítani (J).

Ismerje a négyféle hármashangzat, a dúr és moll fordítások, valamint a dominánsszeptim-hangzat felépítését (K).

(A szűkített és bővített hármashangzatok megfordításait csak ismeret szinten.)

Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani (K).

Ismerje a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzat felépítését (I).

Ismerje a funkciós főakkordokat 4 #, 4 b-ig (K). Tudja ezeket kottaképről felismerni hangszeres anyagához kapcsolódóan is (J-I).

Ismerje a funkciós vonzást (I).

Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát. (J-I)

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempó giusto magyar népdalt szöveggel (K),
- igen könnyű műzenei periódust, funkciót jelző basszussal (K).

Legyen képes fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni (K).

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,
- a szonátaformát,
- a rondót,
- a barokk és klasszikus táncokat (J-I).

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (J-I).

Legyen képes zenehallgatás alapján felismerni barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zenét. Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

Zenei anyag

Tudjon

20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (kotta nélkül),
20 műzenei szemelvényt (ebből 10-et kotta nélkül) énekes, vagy hangszeres előadásban megszólaltatni a következő zenetörténeti korokból arányosan:

középkor,
reneszánsz,
barokk,
klasszika,
romantika,
XX. század.

(Ezen belül dalok, táncok, kánonok és társas énekek; témák nagyobb terjedelmű művekből.)

Hangszeres tanszakok „B” tagozat

Tudjon a tanuló 10 - periódus terjedelmű - barokk és klasszikus dallamot fejből szolmizálni, szöveggel előadni.

Tudjon 10 magyar népdalt fejből, szöveggel, élményszerűen előadni.

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7 #, 7 b előjegyzésig (dúr és háromféle moll hangsor).

Ismerje a modális hangsorokat. Tudja ezeket énekelni ábécés nevekkkel 4 #, 4 b előjegyzésig.

Tudja énekelni ábécés nevekkkel a hangközöket; a hármashangzatokat és fordításait; a dominánsseptim- és a mollbeli VII. fokú szűkített septimhangzatokat dúr és moll hangsorokban, oldással.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után, és tudja lejegyezni 2 meghallgatás alapján.

Tudja ábécés nevekkkel énekelni 4 #, 4 b előjegyzésig a főhármásokat dúrban és mollban.

Tudjon lejegyezni

hangköz- és hangzatmenetet - mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat -
4-5 meghallgatás alapján,

kétszólamú dallamot - mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést, tartalmazhat - 6-8
meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségű dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkkel.

Legyen képes az egyszerű műzenei formákat hallás után felismerni.

Ismerje a fontosabb műzenei formák felépítését: szonáta, rondó, variáció.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Rendelkezzék alapvető zeneirodalmi és zenetörténeti tájékozottsággal.

Legyen jártas a megismert zenei stílusokban, tudjon stílushűen megszólaltatni műveket.

Legyen képes ismereteinek, zenei készségeinek szintetizálására és önálló alkalmazására.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje és tudja alkalmazni - az alapfokon tanultakon túl - a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és -képleteket (K).

Legyen áttekinthető képessége a 9/8, 6/4-es és a zenei anyagban előforduló egyéb ütemekben (K).

Ismerje az aszimmetrikus metrumokat (I).

Rendelkezzék biztos tájékozódóképességgel a relatív és abszolút rendszerben (alterációkban is) 7 #, 7 b-ig (K).

Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni:

- melizma,
- főhang,
- váltóhang,
- átmenőhang (J-I).

Ornamensek (I).

Ismerje a kvintkört. (J)

Tudja a dúr és háromféle moll hangsorokat, a vezetőhangokat 7 #, 7 b-ig (J-I).

Ismerje

- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat,
- a Reihe-t (J).

Tudja

- a dodekafónia,
- az aranymetszés fogalmát (J-I).

Ismerje

- a hármas- és négyeshangzatok felépítését (dominánsseptim, mollbeli VII. fokú szűkített septim), ismerje fel hallás után, tudja azonosítani kottaképről, és felépíteni abszolút rendszerben (K),
- a cluster fogalmát.

Rendelkezzék biztos tájékozottsággal a funkciós zenében:

- ismerje fel a funkciókat hallás után (K),
- ismerje a funkciós fő- és jellegzetes mellékhármasokat (K-J),
- ismerje az alterációk szerepét (J-I),
- ismerje fel a hangnemi kitérést és modulációt - kottakép alapján (J-I).

Ismerje a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit:

- alterációk,
- tercrokonság (I).

Ismerje a tonalitás felbomlásának elvét, ismerje a bi- és a politonalitást (I).

Ismerje a legfontosabb zenei szerkesztésmódok fogalmát.

Tudja ezeket alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

Ismerje

- a barokk szonátaformát,
- a Scarlatti-féle szonátaformát,
- a klasszikus szonáta-rondót,
- romantikus szonátát (I-J).

Tudjon lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
- könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt (K).

Tudjon lapról olvasni fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.

Rendelkezzék alapos zenetörténeti tájékozottsággal, zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (I-J).

Ismerje fel hallás után a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit. Tudja ezeket néhány társzművészeti alkotással összekapcsolni.

Zenei anyag

Tudjon a tanuló 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (10 régi, 10 új stílusút, ebből néhány parlando, rubato, díszített népdalt),

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, válogatva a következőkből:

- gregorián zene,
- reneszánsz kórusmuzsika (Palestrina, Lassus),
- a középkor hangszeres világi zenéje,
- kora barokk (Monteverdi, Pucell),
- barokk:
 - J. S. Bach (invenció, fúga, korál, szvit, oratorikus művek),
 - Händel (oratórium, concerto),
 - Corelli, Vivaldi (concerto, concerto grosso),
- klasszicizmus:
 - szonáta,
 - szimfónia,
 - kamarazene,
 - opera,
 - versenymű,
- romantika:
 - zongoramuzsika (Chopin, Liszt),
 - dal,
 - szimfonikus költemény,
 - opera,
 - a századforduló zenéje:
 - impresszionizmus,
 - második bécsi iskola,
 - Bartók, Kodály, Sztravinszkij,
 - kortárs zeneszerzők.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

(A követelményrendszer kapcsolódik a felvételi vizsgák anyagához.)

Tudjon a tanuló

- 30 népdalt stílusosan énekelni és elemezni,
- 5 műdalt - különböző zenetörténeti stíluskorszakokból - saját zongorakíséretével előadni.

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, tudja azokat elemezni formailag és harmóniaiilag; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.

Tudjon éneklőtársakkal kétszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.

Tudjon zongora-ének előadásban c-kulcsos műveket megszólaltatni.

Tudjon biztosan tájékozódni az alap- és középfokon megismert ütemfajtákban, tudjon ütemezni.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.

Ismerje az ötfokú, a hétfokú és a modális hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.

Tudja a hármas- és négyeshangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés neveikkel.

Tudjon lejegyezni

- barokk kétszólamú idézetet,
- klasszikus zenei szemelvényt,
- XX. századi dallamot.

Tudja a c-kulcsokat alkalmazni írásban is.

Rendelkezzék a tanuló zenetörténeti áttekintőképességgel.

Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni. Legyen képes önállóan elemezni, tudja tudását kreatív módon alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

A szolfézs tanterv helyi kiegészítése:

Kiemelt feladatunknak tekintjük a pályára készülő növendékeink továbbtanulásra való felkészítését.

Nagy figyelemmel készülünk a 2004/2005-ös tanévtől beiratkozott növendékeink a törvény által előírt alapvizsgára, záróvizsgára való felkészítésére.

ZENEIRODALOM

A zeneirodalom tanításának a célja, hogy

- a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további (egyéni) önművelésre, valamint a zene aktív (öntevékeny) művelésére,
- legyen lehetőségük zenei műveltség szerzésére azoknak is, akik nem tanultak hangszert, illetve egyéb elfoglaltságaik miatt már nem, vagy csak kisebb intenzitással képesek hangszeres tanulmányokat folytatni.

A -zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére: ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny- és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Követelmények a program elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a tanult zenetörténeti stíluskorszakban.

Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stílári jelenségeiben.

Az egyes évfolyamokban elérendő minimális követelményeket a helyi tantervben rögzítse a szaktanár az adott tanévben feldolgozandó anyag célirányainak, szerkezetének, a csoport összetételének, teljesítőképességének figyelembevételével.

VI. A VOKÁLIS TANSZAK HELYI TANTERVE

(A tanszak részletes tantervét , szakmai követelményeit lásd a pedagógiai program 1.sz. mellékletében)

MAGÁNÉNEK

A magánének-tanítás legfőbb sajátossága, hogy a technikai, zenei képzés mellett alapfeladata az énekhang (mint hangszer) kiépítése, képzése.

A magánének tárgy tanításának a célja, hogy

- adjon helyes alapot a tanulók hangai adottságai és zenei képességei optimális kifejléséhez,
- felkészítse a tanulókat a vokális társas muzsikálásra,
- nyújtson segítséget az énekhang és beszédhang karbantartásában.

A magánének tárgy tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse a tanulókkal

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a különböző éneklési technikák (legato, staccato, portato, leggiero, tenuto) alkalmazását.

Alakítson ki

- helyes légzési módot,
- tiszta intonációs képességet,
- a tanuló saját hangterjedelmében egységes hangszínt,
- árnyalt dinamikai megoldásokat,
- igényt és képességet a rezonáns üregek és a rekesz minél szakszerűbb alkalmazására,
- érthető és szép szövegmondást,
- helyes hangeszemélyt.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- beéneklő-, hangképző-, hangterjedelem-növelő gyakorlatokat,
- rezonancia- és rekesz-gyakorlatokat,
- szövegmondó feladatokat,
- koloratúra-, trilla- és díszítő gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a tanuló saját hangjának helyes hangfaji megítélésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról éneklési készség fejlesztésére,

- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg és énektechnikailag igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas éneklésre.

Tanítsa meg a tanulókat hangképző szervük egészségi állapotának felmérésére, és a szükséges egészségügyi tennivalókra.

Követelmények a program elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult művek zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudjon

- az énekléshez szükséges módon helyesen lélegezni,
- könnyed izomérzet mellett az előadandó mű kívánalmi szerinti hangot adni,
- tisztán intonálni,
- hangfajának hangterjedelmén belül színben egyöntetűen, dinamikailag pedig árnyaltan énekelni,
- bánni rezonáns üregeivel, illetve rekeszével, és azokat maximálisan kihasználni,
- érthető és szép szövegmondással énekelni és beszélni,
- összhangot teremteni a szöveg és a zenei anyag között,
- értelmezni és megvalósítani tempóbeli és dinamikai előírásokat a tanult darabokban,
- zeneműveket az évfolyamának és egyéni képességeinek megfelelően stílushűen, művészi kifejezéssel megszólaltatni.

Legyen képes

- rendszeres gyakorlásra, a saját hangképző szerv feletti ellenőrzésre,
- helyes hangeszmény kialakítására, elsősorban saját hangjának helyes hangfaji megítélésére, ezen belül az eszményi hangzás elérésére.

Rendelkezzék

- megfelelő zenei memóriával, koncentráló- és állóképességgel,
- jó előadói készséggel, művészi fantáziával, a közönséggel való kapcsolatteremtési készséggel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

- bonyolultabb koloratúra-gyakorlatok, trilla és nehezebb díszítő elemek,
- a legato, staccato, portato, leggiero, tenuto éneklés biztonságos alkalmazása,
- a hangterjedelem teljes kiépítése.

Nagyobb anyag igényesebb feldolgozásával magasabb szint elérése.

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 1 népdal vagy népdalfeldolgozás
- 1 preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal,
- 1 romantikus dal.

A magánének tanterv helyi kiegészítése:

Kiemelt feladatként kezeljük az énekes irodalom népszerűsítését, énekes produkciók pódiumra kerülésének elősegítését, koncertek szervezését.

Nagy figyelemmel készülünk a 2004/2005-ös tanévtől beiratkozott növendékeink a törvény által előírt alapvizsgára, záróvizsgára való felkészítésére.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbíráható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai:

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, valamint szolfézs főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat: főtárgy

Szolfézs „A” és „B” tagozat: tanult hangszer

Záróvizsga tantárgyai:

Az záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs vagy zeneirodalom

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zeneirodalom

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs vagy zeneirodalom

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs vagy zeneirodalom

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zeneirodalom

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs vagy zeneirodalom

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy

Szolfézs és zeneirodalom főtárgy „A” tagozat: a tanult hangszer

4. A vizsgák ideje**Hangszeres főtárgyak**

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat szóbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Szolfézs főtárgy

Gyakorlati vizsga:

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Zeneirodalom, főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 per

5. Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészeti iskola tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

6. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került. Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

7. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Digitális oktatás

Rendkívüli helyzetben, amikor mind a tanár mind a tanuló akadályoztatott abban, hogy a zeneiskola tantermeiben a megszokott módon vegyen részt a tanórákon az oktatás digitális eszközökkel otthon folytathatók. Ezek az eszközök a tanuló illetve a tanár rendelkezésére álló eszközökből kerülnek kiválasztásra egyénileg. A szülő vagy a 18. életévét betöltött tanuló előzetes írásbeli nyilatkozatával hozzájárul az online oktatáshoz. A digitális oktatás időtartamát az intézmény vezetője határozza meg a kormány döntése alapján.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

A magasabb évfolyamba lépés feltétele az adott tantárgy alap-illetve középfokú évfolyamok tananyagának ismerete. Digitális oktatás során minden tantárgyból a tanévben már elért eredményeket illetve azok digitális távoktatás keretében gazdagított és folyamatos értékelés, visszajelzés mellett elismert teljesítményét egészében véve figyelembe, a tanévet gyakorlati jeggyel járjuk le. Így biztosítható a magasabb évfolyamba lépés feltétele, a tanév eredményesen lezárható. Ha a minimális éves anyagot nem sikerül a digitális távoktatás keretei között teljesíteni, lehetőség van a magasabb évfolyamba lépés mellett, a következő tanévben az elmaradást pótolni.

A művészetoktatásban is alkalmazott szorgalom értékelést szintén a tanév egésze szempontjából szükséges figyelembe venni.

Digitális vizsgarendszer

Alapfokú művészeti vizsga és művészeti záróvizsga megszervezése

A vizsgaanyagról és a vizsga módjáról az elvárt minimális követelményekről kellő időben tájékoztatni kell a szülőt, tanulót. Különös gondot kell fordítani a személyiségi jogok ezen belül, a személyes adatokhoz fűződő alapvető jogok betartására és betartatására. Figyelnünk kell arra, hogy képet, hangot, videót rögzíteni, felhasználni, tárolni csak az érintettek előzetes írásbeli engedélye alapján szabad.

Hangszeres és magánének főtanszakon vizsga szervezhető:

1. konferenciahívással, melyen részt vesz a vizsgázó, a főtárgytanár és 2 tanár lehetőleg az adott tanszokról.
2. A tanuló videófelvételt vagy hangfelvételt rögzít, melyet megküld az iskola címére (nem privát elérhetőségre). A felvételt a főtárgytanár és 2 tanár lehetőleg az adott tanszokról értékeli.

Zeneismeret tanszakon: 1. szóbeli vizsga megegyezik a hangszeres és magánének főtanszak digitális vizsgarendjével. 2. Írásbeli vizsga: A tanuló a Kréta rendszerben rögzített kérdőívet kitöltve visszaküldi az intézménybe. Az írásbeli feladatok és követelményei nem emelkedhetnek ki abból a közegeből és nehézségből, amelyet a szaktanár vezetésével a tanulói csoportok a digitális oktatásban már megismertek, megszoktak, eredményesen alkalmaztak.

B. tagozatos tanulók vizsgarendszere

Megegyezik a hangszeres és magánének főtanszak digitális vizsgarendjével.

Zenekar, kamarazene, kórus tantárgyakból gyakorlati jeggyel értékelünk.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program a 2021-2026 közötti tanévekre érvényes

A felülvizsgálat tervezett időpontja: 2026. (ha jogszabály ez idő alatt másként nem rendelkezik)

A program módosítását javasolhatja: a nevelőtestület, a vezetőség és a fenntartó.

A pedagógiai program módosításának eljárási rendje: amennyiben a nevelőtestület szavazással a módosítás mellett dönt, a továbbiakban a törvényi előírásoknak megfelelően kell eljárni.

A program nyilvánosságra hozatala a következő módon történik:

A Pedagógiai Program és a kiegészítő helyi tantervek törzspéldányai megtalálhatók az intézmény irodájában és az iskola honlapján.

A tanszakvezetők saját területükön gondoskodnak a program szóbeli ismertetéséről.

Melléletek:

1. sz. melléklet: **Az intézményben tanított hangszerek és tantárgyak részletes tanterve**

2. sz. melléklet: **A művészeti alapvizsga követelményei**

2021..... Tantestület nevében:

.....
Antalné Antal Erika
tanszakvezető

.....
Murányi Eleonóra
tanszakvezető

.....
Óriás Imréné
tanszakvezető

2021..... Szülői munkaközösség részéről:

.....
Borbély Krisztina

2021.....

.....
Steguráné Ormándi Barbara
intézményvezető

2021.....

.....
Szűcs Attila
Szakmai vezető
Tankerület részéről